Ն, 946 — 1888 ՅՈՒԼԻՍ 16 ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ — 1305 ԶԻԼԳԱ 19 — ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐՔԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ՔՈԼԻԹԻՔԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՆԱՅԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԱՊՕՆԷ ՇԻՐԱԹԼԱՐԸ

Ղազէթա իլէ պէրապէր հէր կիւն փաղլա օլարագ 4 սահիֆէտէն իպարէթ վէրիլէճէք րօման իլէ պէրապէր

	12 այլըք	6 այլըք	3 այլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	200 ղշ.	105 ղշ.	55 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէճմուէսի 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՇԻՐԱԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի վէ 3ինճի սահիֆէ սաթըրը ղրշ. 6
4ինճիւ սահիֆէ 1նի 10ք. հա. » 3

Մէվատտը նաֆիայա տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր.

Ատրէսհանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ճիվիլէթան մաթպաասընտա տըր: Խուսուսի մէվատտ հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՅՈՎՍԷՓ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա.

ԿԱԶԷԹԱՄԸԶԸՆ ԷԼՏԷՆ ՆԻՒՍԽԱՍԻ

20

ՓԱՐԱ

ԻԽԹԱՐ

Պու կիւն Շէյթանըն Ալէթի նամ րօմանըն տէֆրտէր սահիֆէտէն իպարէթ օլան 1ինճի, 2նճի, 3ինճի վէ 4ինճի ճիւզլէրի ապօնէլէրէ պիրտէն թէվզի օլունըյօր. պինաէն ալէյհ, միւվէզզիլէրտէն մէզքիւր ճիւզլէրին խըթէնիյմէսի ապօնէլէրիմիզէ իխթար օլունըր. 5ինճի ճիւզի կէլէճէք բէնճշէնպէ կիւնիւ վէրիլէճէք տիր.

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Պէլօվա—Վագարէլ խաթթընըն Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան զապթ օլունմասը իւզէրինէ խաթթը մէզքիւրը կէրիւ ալմագ իւզրէ Իսթիսագ գումբանեասընըն հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ պիրլիքտէ Սոֆիյայա կէօնտէրտիկի միւհէնտիս Մ. Բէնօտէնըն մէչլիսի սաթէ վագըասընտան պիր սէնէտէ հասըլ օլամայաճագընտան, գումբանեա մումաիլէյհ միւհէնտիսի կէրիւ չաղըրմըշ տըր.

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՇԸՄԷՆՏԻՖԷՐԼԷՐԻ

Անատօլու շըմէնտիֆէրլէրինէ տաիր Բարիզ միւհէնտիսլէրինտէն Մ. Լըվէլ թարաֆընտան թանզիմ ու թագտիմ օլունան մուգավէլէնամէ լայիհասը՝ էվվէլճէ Պապը Ալիյէ թէգտիմ իտիլմէքտէ օլուպ, միւնտէրիճաթը հագգընտա հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Մ. Օպարէ միյանընտա միւզաքէրաթ ճէրէյան իթմէքտէ տիր:

Մէզքիւր մուգավէլէնամէնին պիր մատտէսինտէ, գումբանեանըն՝ խաթթըն կիւզէրկեահընտա թրամվայ եօլլարը թէէսիս իտէճէյի պիլտիրիլմիշ օլտուղընտան, Պապը Ալի՝ մէզքիւր թրամվայլարա լիւզում օլուպ օլմատըղընը թային իթմէք իւզրէ օլ խուսուստա իղտահալթ թալէպ էյլէմիշ տիր.

Պանգը Օսմանի իլէ Գօնթուար տ'էսգօնթ, Պանգ տը Բարի վէ սաիր պազը Թէսիսաթը սարրաֆիյէտէն միւրէքքէպ օլան հէյէթը մալիյէ թարաֆընտան Իզմիտտէն Էնգիւրիւյէ գատար խաթթըն կիւզէրկեահընտա քէշֆիյաթը ֆէննիյէ իճրասընա մէմուր օլան վէ ախիրէն Բարիզտէն կէլէն միւհէնտիս Մ. Օաթէն էվվէլքի կիւն Իզմիտէ ազիմէթ էյլէմիշ տիր.

Մ. Բիւշէրիւն պէյանընա կէօրէ, Անատօլու շըմէնտիֆէրլէրինին ինշասը իչիւն Տուլունը Ուսմանիյէ մէճլիսի իտարէսի ազասընտան Ինկլիզ վէ հօլանտալը տաինլէր վէքիլի Մ. Օպարէնին թաահհիւտը րիյասէթինտէ վէ Ինկլիզ սէրմայէտարանընտան միւրէքքէպ օլարագ էհէմ պիր գումբանեա թէշէքքիւլ իթմիշ տիր.

ՐԷԺԻ

Րէժի իտարէսինին Մըսըրտա թիւթիւն խուսուսընտա եւզիճէտէն տուչար օլտուղը զարարըն թազմինի զըմնընտա Րէժի իտարէսի իլէ Տուլունը Ուսմանիյէի Օսմանիյէ պէյնինտէ ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթ հէնուզ գաթի պիր նէթիճէյի բինթաճ իթմէմիշ տիր.

Տուլունը Ուսմանիյէ իտարէսի սէնէվի 75000 լիրա իթասընը թէքլիֆ իթմիշ իսէ տէ, Րէժի 80000 լիրա թէտիյէսի օլունմասընտա իսրար իտէյօր. Տուլունը Ուսմանիյէ մէճլիսը իտարէսի պու պապտա հէնուզ պիր գարարը գաթի վէրմէմիշ տիր.

Մալիւմ օլտուղը վէճհ իլէ, Րէժի սէրմայէսինին թէնզիլի գարարլաշտըրըլմըշ վէ պու պապտա հիսսէտարանըն մուվաֆագաթլարը խըթէնիյմասը օլունմագ իւզրէ ֆէվգէլատէ օլարագ հիսսէտարան մէճլիսը ուլումիյէսինին ագտը խուսուսը ախիրէն մէվգիւ պահս օլմուշ իտի. Հալ պու քի Տուլունը Ուսմանիյէ իլէ Րէժի պէյնինտէքի իխթիլաֆը մալիւմ հասէպիյլէ Րէժի իտարէսի՝ հիսսէտարանըն իճթիմաընը միւթէվագգըֆ օլան սէնէվի մէճլիսը ուլումիյէ թաալիգ ու թէէխխիր էյլէմիշ տիր. 1887–88 սէնէսի պիլանչօսը թանզիմ ու իբրազ իտիլմիշ օլմաղլա, մէճլիսը ուլումի մէզքիւրըն պու սէնէ կէչէն սէնէտէն պիր աղ էվվէլ ինիգատ իտէճէյի զանն օլունըյօր.

Թէէմինէն րիվայէթ օլունտուղընա կէօրէ, պու սէնէ Րէժի իտարէսի 100000 լիրատան զիյատէ սաֆի քեար հասըլ իթմիշ իսէ տէ, մէյլաղը մէզքիւրը՝ հիսսէտարանա թէվզի օլունմայըպ, վէրիլէն գարար մուճիպինճէ սէնէյի սապըգա վուգու պուլան զարարլարա մահսուպ իտիլէճէք, սէրմայէնին թէնզիլի օ նիսպէթտէ վուգու պուլաճագ իմիշ.

Սուրիա ցըլթասընտա վէ խուսուսիյլէ Շամտա պուլունան Ճէզաիրլիլէր իւզէրինէ Ֆրանսա թէվլէթինին հուգուգը հըմայէսինէ տաիր Պապը Ալի իլէ Ֆրանսա սէֆարէթի պէյնինտէ միւզաքէրաթը թասֆիյէ ճէրէյան իթմէքտէ օլտուղը մէսմուտուր.

—

Թարապլուսը-Ղարպտան իշար օլունտուղընա կէօրէ, մահալլի Ֆրանսըզ գօնսօլոսխանէսի գանճէլէրի Մ. Վիլէօմ՝ չէօլ ճիվարընտա Արապլար թարաֆընտան խըրսըզլանմըշ օլտուղընտան, վալի Րասիմ բաշա հազրէթլէրի գօնսօլոսըն թալէպի մուճիպինճէ իճրաի թահգիգաթ իթմիշ, պու ֆիիլէ միւթէճասըր օլան 5 Արապը 30ար կիւն հապս ճէզասընա մահքիւմ իթմիշ տիր.

—

Իթալիա Մէճլիսը մէպուսանը ազասընտան Մ. Մօրանա նամ զաթ՝ հիւքիւմէթը մէթպուլէսի թարաֆընտան Պալգանլարտա բօլիթիգա վէ թիճարէթէ տաիր պիր մէմուրիյէթլէ նաապ ու թային օլունմըշ տըր.

Մ. Մօրանա՝ պաշլըճա Արնավուտ-Ուլգունլար իլէ Եանգօուիլէրին վէ ագվամը սաիրէնին ճըմիյէթլէրի իւզէրինէ իճրայի թէտգիգաթ իտէճէք տիր. Մումաիլէյհ Տէրսաատէթէ տախի կէլիփ պիր գաչ կիւն իգամէթ իտէճէք տիր.

—

Գարատաղ բրէնսի Նիգօլանըն Բարիզտէ պուլունմասը միւնասէպէթիլէ չէհրը մէզքիւրտէ նէշր օլունան Է-Բ-ՖԷՐ կազէթասընըն եազտըղը պիր պէնտտէ ախպարը աթիյէ փէգրալար օգունմըշ տըր.

«Բրէնս Նիգօլանըն Բարիզտէ պուլունմասը՝ Աւուսթուրիա-Մաճառիսթան իլէ Րուսիա պէյնինտէ պիր մուհարէպէ զուհուրի թագտիրինտէ Գարատաղըն օյնայաճաղը րօլ հագգընտա նազարը տիգգաթը ճէլպ իտիյօր. Բրէնս Նիգօլա վաթանընտա բէք պէօյիւք խըրմէթլէր իթմիշ տիր. Միւշարէլէյհ՝ Գարատաղա սիյասէթճէ թէտարիք իթմիկի կիպի, անը թէնզիր իլէ եօղէ պիր հիւքիւմէթ հալինէ իֆրաղ էյլէմիշ տիր քի, Պալգանլարտա իշլէր թէմվիլ օլունտուղու կիւն մուազզամ՝ մէզքիւր հիւքիւմէթի նազարը տիգգաթա ալմայա մէճպուր օլաճագլար տըր. Գարատաղ՝ թագրիպա 60000 նէֆէր ասքէր չըգարապիլէճէք, վէ պունըն 30000 նէֆէրի Գարատաղ խարիճինտէ հարպ իտէպիլէճէք տիր. Իշպու 30000 նէֆէր՝ գըլըճը ասքէրլէրինէ նիսպէթլէ 3-4 գաթ գուվվէթլի միւսավի տիր.

«Պօսնա վէ Հէրսէկին իշղալի պիթթապ Գարատաղլըլարը տէհշէթէ իթմիշ տիր. Գարատաղլըլար՝ գօմշուլարը թէճհիզէնին պիր թարաֆտան պաշգա թարաֆա նագլ իթմիշլէր, վէ գէնտի ալթըլարը Օսմանլըլարա գարշը մուհարէպէ իթմիշ իսէ, զըլըպա գէնտիլէրի իլէ Խըրիսթիյանլարա գարշը միւտաաֆաայի նէֆսէ մէճպուր օլաճագլարը անլամըշլար տըր.

«Իշպու միւլահազաթը նէթիճէ վէ թէէսսիւրինտէն օլարագ բրէնս Նիգօլա՝ պունտան 6 սէնէ աղտէմ Տէրսաատէթէ ազիմէթ իթմիշ, չըմալ ճիհէթինի (Աւուսթուրիայը) էյմէն թութմագ նազարըյլա թութմալըգ իչիւն Օսմանլըլար իլէ ագտը բաքթ վէ տօսթլուգ իթմիշ, վէ օ վագթտան պէրու Աւուսթուրիա-Մաճառիսթան թարաֆընտան պիր մուհարէպէ զուհուրի թագտիրինտէ միւգավէմէթ իչիւն պիլճիւմլէ թէտապիրը իհթիյաթիյէյի ալթըրմըշ տըր.

«Հէր նէ տէնիր իսէ տէնսին, Աւուսթուրիա-Մաճառիսթանըն՝ Պօսնա Հէրսէկի թէնսիգ վէ քէնտինէ ճէզպ իթմէք իչիւն սարֆ իթմիշ օլտուղը ֆէտաքեարլըգլար՝ հիչ պիր նէթիճէյի մաթլուպէյի միւնթիճ օլմամըշ տըր. Համթա կէօրիւնիյօր քի, Աւուսթուրիա՝ Իթալիայը քէնտիսինէ ղայպ իթտիրէն խաթալարըն պազըլարընը Պալգանլարտա թէքրար իճրա իթմէք իւզրէ պուլունըյօր. Աւուսթուրիա ախլամլարը՝ Մէթէռնիխին եանըլըշ բօլիթիգասընը սիւլիւք իտուպ, բրէնսլէրի քէնտիլէրինէ միւթթէֆիգ վէ էհալիլէրի խասըմ իտէյօրլար. Աւուսթուրիայա խարաճկիւզար օլան պիրիճիմէ Իթալիան բրէնսլէրի՝ Աւուսթուրիալըլար Իթալիատան թարտ իթմէք իչիւն Իթալիան էհալիսինին Վիգթօր Էմմանուէլին էթրաֆընտա թօբլանմալարընը պիր տիւրլիւ մէն իտէմիյէճէքլէր տիր.»

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւնքի Սէլամլըգ ալայը համիտիյէ ճամիսինտէ վուգու պուլարագ պունտա Իթալիա սէֆիրինին վալիտէսի իլէ, ախիրէն Վիէննատան Տէրսաատէթէ կէլէն Պարօն Րօչիլտ վէ պազը սէֆարէթ մէմուրինի հազըր պուլունմուշ, սէլամը Շահանէ իլէ թալթիֆ պույուրուլմուշլար տըր.

Սէլամլըգ ալայը խիթամընտա Պարօն Րօչիլտ՝ հուզուրը հազրէթը Պատիշահիյէ գապուլ պույուրուլարագ, 1ինճի րիւթպէտէն Մէճիտիյէ նիշանընա նաիլ օլմուշ տըր.

Մուսուլ Սիւրեանի Պաթրիգը միւլէթի սէրքիւտօսը Մըթրան Պէհնամ էֆէնտի՝ տիւն Սէլամլըգ րէսմինտէ հազըր պուլունմագ իչիւն Մուսուլտէն ազիմէթ վէ արզը ուպուտիյէթ էյլէմիշ հասէպիլէ, զաթը Հազրէթը Պատիշահինին ումումիյէ նազարը միւրիւվվէթ բաշա հազրէթլէրինի իգամ պույուրարագ, սէրիրգ օրօսը միւշարէլէյհէ Սէլամը Շահանէլէրինի թէպլիղ, վէ քէնտիսինէ 2ինճի Օսմանի, վէ Մուսուլ վէքիլի պուլունան Էլ Խուրի Պօլօս էֆ.յէ 3ինճի Մէճիտի, վէ մէնսուպլարընտան Խայաթզատէ Աստուլլահ վէ Ձօրճի էֆ.լէրէ 4ինճի Օսմանի, վէ րէֆագաթընտա պուլունան Էրմէնի Գաթօլիք Բաթրիգխանէսի գապու քէթխուտասը Պէկեան Ագաբէկ էֆէնտիյէ րիւթպէյի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի իհսան պույուրուլմուշ տըր.

—Պիւտճէնին թէվզիւնը հագգընտա վէրիլէն գարար՝ կէչէն կիւն պէսէմէն իլան օլունմուշ իտի.

Պու քէրրէ տէվայիրը ալիյէ վէ վիլայէթճէ գարարը մէզքիւր տայրէսինտէ հէյման իճրասը պաշլանմասը իչին խուսուսը մագամը Սատարէթտէն էմր ու իշար պույուրուլմուշ տըր.

Պիւտճէ խարիճինտէ հիչ պիր մասրաֆ իտիլմէմէսի վէ մէսարիֆը ֆէվգէլատէ զուհուրընտա պիլէ զուհուրը պատ վարիտաթը իլէ թէսվիյէսի խուսուսը տախի մագամը միւշարէլէյհտէն լաղըմ կէլէնլէրէ էմր ու իշար պույուրուլմուշ տըր.

—Տուլունը ղայրը մուննթազամանըն թէսվիյէսի զըմնընտա Հասսան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինին թահթը րիյասէթինտէ օլարագ Տիվանը Մուհասեպաթ րէիսի Ալիֆ էֆէնտի հազրէթլէրի իլէ Թօփխանէ մէճլիսի ազասընտան ֆէրիգ Սապիթ վէ Գասրիյէ ֆէրիգանընտան Համտի բաշալար հազարաթընտան վէ Պապը Սէրասքէրինին պիր գաչ մէմուրընտան միւրէքքէպ պիր գոմիսիոն թէշէքքիւլ իթմիշ տիր.

—Պանգը Օսմանի միւտիրի Մ. Տըվօնըն մախսումը Րաուլ պէյ Տըվօ՝ մէքթէպ թաթիլինի պէտէրինին եանընտա կէչիրմէք իւզրէ տիւն Բարիզտէն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր.

—Րուսիա հիւքիւմէթի՝ Նաբօլի քէօրֆէզինտէն հարէքէթ իտէն սէֆայինին 3 կիւն գարանթինա վազ իթմիշ օլտուղընտան, Իթալիա հիւքիւմէթինին իշպու գարանթինա ալէյհինէ բրօթէսթօ՝ իթտիկի Րոմատան իշար օլընըյօր.

—Ֆրանսա սէֆիրինին պիրատէրի գօնթ Ատրիէն տը Մօնթէպէլլօ իլէ Մ. Նիգօլա Զարիֆի տիւն Ֆրանսատան չէհրիմիզէ կէլմիշլէր տիր.

—Պրուսատա զուհուր իտէն գանլը պաճօսը խասթալըղը հագգընտա իճրայի թահգիգաթ իչիւն շէհրը մէզքիւրէ կիտէն տօգթ. Վիթալիս էֆ. իլէ տօգթ. Տուգա՝ իքմալը թահգիգաթլա էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթէ ավտէթ իթմիշլէր տիր. Պրուսատա մէզքիւր խասթալըգտան էսէր գալմամըշ տըր.

—Շէհրիմիզ Ֆրանսա գօնսօլոսխանէսի մահքէմէսի՝ կէչէնտէ Մէսաժըրի գումբանեասընըն Տահի վաբօրը իլէ Նէրէ— վաբօրը պէյնինտէ Գըզ գուլէսի ճիվարընտա վուգու պուլան միւսատէմէ իւզէրինէ Նէրէ— վաբօրընըն իգամէ էյլէմիշ օլտուղը թազմինաթ տավասը հագգընտա գարարը տիւն իթամ էյլէմիշ տիր.

Մահքէմէ մէզքիւրէ՝ Տահի վաբօրընըն գաբթանը Մ. Պէնօ իլէ Մէսաժըրի Մարիթիմ գումբանեասընը՝ Նէրէ— վաբօրը իչիւն 75000 ֆրանգ թազմինաթ վէրմէյէ վէ մէսարիֆը մուհաքէմէյի թէտիյէյէ մահքիւմ էյլէմիշ տիր.

—Տիւն կէճէ սաաթ 6 բառատէլէրինտէ Պէյօղլունտա Գալէօնճի գուլլուղու ճիվարընտա Զաղօրի նամ մահալտէ գէարկիր պիր խանէտէն հարիգ զուհուր իտէրէք, մէզքիւր խանէ իլէ [illegible] ֆըրըն միւհթէրիգ օլմուշ տըր. Խանէի մէզքիւր էշյասը սիգորթալը իմիշ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Պէրլին 27 յուլիս

Իմբէրաթօր Կիյօմ տիւն Էօյէյին Սթօգօլմա միւվասէլէթ իթմիշ տիր.

Րօմա 27 յուլիս

Մուխալիֆ շայիալարա րաղմէն, Իթալիա հիւքիւմէթի՝ մէմլէքէթին ահվալը սըհհիյէսի մէմնունիյէթ պախշ օլտուղունը թէքմինէն իլան իտիյօր.

Պէրլին 27 յուլիս

Ալէմանիա իմբէրաթօրիչասը՝ սէլամէթլէ պիր էրքէք չօճուգ տիւնեայա կէթիրմիշ տիր.

Բարիզ 27 յուլիս

Բէթէրսպուրկտան կէլէն խապէրլէրէ կէօրէ, Բէթէրհօֆ միւլագաթընտան սօնրա ահվալ պէր վէճհը աթի իմիշ.

Րուսիա՝ Պուլկարիսթան հագգընտաքի բրօկրամընը մուհաֆազա իտիյօր.

Ալէմանիա՝ պու բրօկրամա միւսաիտ օլուպ, անը Աւուսթուրիայա տա գապուլ իթտիրէճէք տիր.

Րուսիա՝ հիչ պիր թէճավիւզատէ կիրիշմէմիշ տիր. Տէվլէթլէր միւշարէքէթէն Էվրօպատա զուհուրը միւհթէմէլ օլան վուգուաթ մուվաճէհէսինտէ հուգուգունու մուհաֆազա իտիյօր.

Իքի իմբէրաթօրլար միյանընտա թէմինաթը սուլհիյէ թէաթի վէ միւպատէլէ օլունմուշ տըր.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մաթպաամըզա խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Սէթմասնձեան միւթէվէֆֆա Բարթիգ էֆ.նին վէրէսէսի՝ պու քէրրէ թէքրար Բաթրիգխանէյէ միւրաճաաթ իտէրէք, Գրնալը ատասընտա Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսինտէն օլան մաթլուպլարը մէսէլէսինին թէսվիյէ օլունմասընը իսթիտա իթմիշլէր տիր.

—

Էրմէնի Գաթօլիք ճէմաաթընըն 42 ազաէն միւրէքքէպ օլաճագ Միւթթէպէրան մէճլիսինին ինթիխապընա տաիր օլան գուրա բուսուլալարընըն պրագղըլտըղը գութուլար՝ մուվագգաթ Իտարէ մէճլիսի թարաֆընտան քիւչիւտ օլունուպ, գարդ տէլուննմէ 978 գուրա բուսուլասը զուհուր իթտիկինի տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ իտիք.

Օն իքի ատէտտէն իպարէթ օլան մէզքիւր գութուլարըն պէհհէրինտէն սէճիլմէ սէճիլմէ գաշլար գուրա չարքը զուհուր իթթիկինի միւպէյյին ճէտվէլի պէր վէճհը աթի նէշր իտէրիզ.

		գուրա չարքը
1.	Բանկալթը	153
2.	Ոսկեբրան	336
3.	Գալաթա	65
4.	Օրթաքէօյ	60
5	Եէնիքէօյ	6
6.	Պէյօղլու Սագըզ աղաճը	86
7.	» » Երրորդութ. ճիվարը	74
8.	Ֆէրիքէօյ	49
9.	Սամաթիա	32
10.	Գատըքէօյ	20
11.	Պէօյիւք տէրէ	69
12.	Պէօյիւք ատա	28
	ճէմաան	978

—

ՄԷՃԻՈՒՐԵԱՆ ՄԷՔԹԷՊԻ

Մէճիուրեան մէքթէպինին թէվզիի միւքեաֆաթ րէսմինին թաֆսիլաթը՝ կազէթամըզըն 3ինճի սահիֆէսինտէ միւնտէրիճ օլտուղը իխթար օլունուր.

ԱԶԴ

Ս. Եկեղեցւոյս Իւսկ. Իճատիյէի վագֆէն՝ Կարապետ գալֆա փողոց կրկին 6 թիւ մանքիւլ միացած 286 կանգուն գետին 1500 ղրշ. գին տուող կայ. ուստի եթէ յիշեալ գինէն % 5 աւելի տուող կայ, պարտի դիմել ի խորհրդարան Ս. եկեղեցւոյս թուականէս սկսեալ մինչեւ 15 օր. որոյ պայմանաժամէն յետոյ պէտք եղած գործողութիւնք վերջնականապէս պիտի կատարուին.

Ատենադպիր — Ատենապետ

Մ. Ա. [illegible] — Գ. [illegible]

1888 յուլիս 16

Պէշիկթաշ — 4—1

ՆԷՇՐ ՕԼՈՆԴԸ

Երկրագունդին յունիս նիւսխասը,

Բարաւոն Մանկանց 7ինճի ճիլտին 13ինճի ճիւզի.

«Մոնթէ Գրիսթոյի Որդին» րօմանըն 3ինճի ճիլտինին 34ինճի ճիւզինէ գատար նէշր օլունուպ, մէզքիւր ճիլտ խիթամ պուլմագ իւզրէ տիր.

ԻՖԱՏԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Գարիունը քիրամ հազարաթը թարաֆընտան իրազ օլունան թէվէճճիւհ վէ րաղպէթին հաքքը շիւքրանընը իֆա իթմէք իւզրէ, խուրէմիզին՝ կէրէք կազէթանըն միւնտէրիճաթընա, կէրէք խուսուսաթը սաիրէյէ հէր զէման նէ՛ տէրէճէլէր տէ տիգգաթ վէ իթինա իթմէքտէ օլտուղը մալիւմ տըր.

Կազէթամըզըն համը օլտուղու քէսպ իթտիկի թէրագգիյաթ պու տիգգաթ ու իթինանըն նէթիճէսի օլուպ, իշպու գարիունը քիրամ հազարաթընըն թէվէճճիւհինէ իսթինատէն պու քէրրէ պիր թէտպիրը ճէտիտ տահա իթթիխազ իթմիշ տիր.

Տէրսաատէթտէ Թիւրքճէ, Էրմէնիճէ, Րումճա վէ Ֆրանսըզճա նէշր օլունան կազէթալարըն պազըսը ախիրէն թէնզիլը ֆիյաթ իտուպ, պէհէր նիւսխէսի իքի բարայա սաթըլմագտա օլտուղու մալիւմ տիր.

Վագըա պիզտէ օգույուճուլարըն մէզքիւր մագսատ ուլվիսընտա պինաէն, պու եօլտա թէնզիլը ֆիյաթ էսասէն միւմքին օլամաղը, վէ մէսէլա Ճէրիտէի Շարքիյէ կըլթասընտա օլան վէ Ֆրանսըզլարտան մամուլ քէղըտ էնէքլիյէտէ տէ պինէրճէ գարիունը պուլունան Բարիզին Ֆրանսըզճա կազէթալարընըն բէք չօղու 30 բարայա սաթըլմագտա իքէն, պուրատա 20 բարայա կազէթա սաթմագ՝ մալիւմ կազէթանըն թախլիլ իտարէսինտէն ֆէտաքեարլըգ իխթիյարընա միւթէվագգըֆ օլուպ, վէ վագը օլմուշ օլան թահգիգաթըմըզա պինաէն, էհվէն ֆիյաթլա կազէթա սաթմագ թէշէպպիւսինտէ պուլունան Սթամպօլ րէֆիգլէրիմիզին թէհրիւքէսի տէ պու իֆատէմիզի միւսպիթ իսէ տէ, ինսանլար հէր թէրագգիյա հիսսէտէն օլմագ արզուսը թապիի օլտուղընտան, պու կիւնքի ճումմա էրթէսինտէն իթիպարէն Ճէրիտէի Շարքիյէնին էլիմի բարայա ֆիրուխթը գարարլաշտըրըլմըշ տըր.

∴

ԱՊՕՆԷԼԷՐ

Մամաֆիհ պու գարար ապօնմանը ֆիյաթընա հիչ պիր թէսիրի միւճիպ օլմայըպ, անճագ պու կիւնտէն իթիպարէն էր օն իքի այ հէր կիւն ապօնէլէրէ կազէթամըզըն տէօրթ սահիֆէ րօմանը խարիճ սաիր միւֆիտ պիր էսէր վէրիլէճէք տիր.

Պու էսէրի գարար միւճիպինճէ, պու կիւնտէն իթիպարէն ապօնէլէրիմիզէ «ՇԷՅԹԱՆԸՆ ԱԼԷԹԻ» նամ րօման կէօնտէրիլմէյէ պաշլանաճագ, վէ պու րօման՝ էլտէն սաթըլ ֆիյաթընտա իտիլէն թէնզիլէ մուգապիլ, ապօնէլէրէ ՏԱՅՄԱ ՄԷՃՃԱՆԷՆ վէրիլէճէք տիր.

«ՇԷՅԹԱՆԸՆ ԱԼԷԹԻ» Ֆրանսանըն էն մէշհուր հիքեայենիւվիսլէրինտէն Ֆրանսուա Կօպէյին էսէրի օլուպ, կէրէք ինթիխապը, կէրէք Ֆրանսըզճատան Թիւրքճէյէ նագլ խուսուսլարընտա, մէհարէթը ֆէվգէլատէ կազէթամըզա նէշր օլունան սաիր միւթէաատտիտ էսէրլէրի միւսպէթ օլան Անթօն Ալիք էֆէնտի թարաֆընտան թէրճէմէսինէ հիմմէթ պույուրուլաճագ տըր.

Անթօն Ալիք էֆէնտինին նամը՝ էսէրըն նէ տէրէճէլէրտէ կիւզէլ վէ շայանը միւթալաա օլտուղունը անլաթմագա քեաֆի օլտուղընտան, օլ պապտա թարաֆըմըզտան պաշգա թաֆսիլ վերմէյէ լիւզում կէօրմէյիզ.

Պու թէշէպպիւսիմիզ գարիլէրիմիզէ մուճիպը մէմնունիյէթ օլաճաղը, հագգըմըզտա իրազ իտէճէքլէրի թէվէճճիւհ տէվամ պույուրուլաճաղընը գավիյէն իւմիտ իտէրիզ.

Իւչ այլըգ, ալթը այլըգ վէ պիր սէնէլիք ապօնէլէր՝ պու սուրէթտէն միւթէսավիյէն իսթիֆատէ իտէճէքլէր, վէ էվվէլինտէն ապօնէ օլմայան, իլ տէֆա օլարագ էնի ապօնէ եազըլանլար տախի ապօնէ եազըլտըգլարը կիւն, թէքրար թապ օլան րօմանը իլկ ճիւզինտէն իթիպարէն ալըր լար.

Կազէթանըն իչինտէ թէֆրիգա մագալէսինտէ նէշր օլունմագտա օլան րօմանը՝ տայմա տէվամ իտէճէք տիր.

ՏՈՒՅՕՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ ԻՏԱՐԷՍԻ

Իլան

Րումէլի շըմէնտիֆէրլէրի թահվիլաթընըն 111ինճի գուբօնու պէտէլի օլան 1ինճի կէլէճէք չարշէմպէ կիւնիւ Զարպխանէյի ամիրէտէ Պանգը Օսմանի մարիֆէթիյլէ քէշիտէ օլունաճագ տըր.

Տէրսաատէթ 13/25 յուլիս 1888

ՄՈՒԼԱԳԱԹԸ ԱՋԻՄԷ

Ջօր իլէ բօլիթիգաճա ֆէվգէլատէ էհէմմիյէթ վէրիլմէսի իսթէնմիշ օլան իքի իմբէրաթօրլար միւլագաթը վուգու պուլուպ պիթտի.

Շիմտի օ ֆէվգէլատէ միւհիմմ նէթիճէլէր պէքլէյէն, Աւստրիանըն բապուճլարընը բէչինէն էյինէ վէրէն, Շարգտա պէօյիւք թէպէտտիւլլէր բույալարը կէօրէն, վէ ալէյխուսուս չաչաալը միւթալէալար իլէ կազէթա սիւթունլարը տօլտուրան Թարաֆլար տախի էքրարա հիմմէթ պուլունըյօրլար քի, միւլագաթը մէզքիւրէտ Թարաֆէյնին տօսթլուգ վէ մուհապպէթ իզհարը վէ Թէամթիսինտէն պաշգա հիչ պիր նէթիճէ հուսուլէ կէլմէմիշ տիր.

Սիւպհա՞ն Ալլահ. պէքլէտիլէլէրի նէթիճէ գա՞թէն նէ իտի.

Պու էրպապը վէկիլլէրինին բիւյալարը նէտէ՞ն իպարէթ պուլընմագտա իտի.

Իքինճի Կիյօմ Իմբէրաթօր հազրէթլէրինին, Եվրօբանըն գարա գըթասընտա պուլունան էն պէօյիւք վէ էն գուվվէթլի Թախթա ճիւլիւս իթտիյինին ֆէրտասը կիւնիւ Թախթը մէզքիւր ազամէթինին Թէժամիւյէթինի Թէչքիլ իտէն Աւստրիայը քէնտի հիւմանի բիզասը իլէ կիտիպ Րուսիայա սաթմաարընը՞ մը խեյալ իթմէքտէ իտիլէր.

Վէ էկէր Ալէմանիա իմբէրաթօրու ճէտիտի Աւստրիա իլէ մէվճուտ պուլընան իթթիֆագընը քէմաքեան պագը սագլամագ ՄԷՑՊՈՒՐԻՅԷԹԻ Թահթընտա պուլընտըղը հալտէ Րուսիա իլէ մէվճուտ պուլընան տօսթլուգ վէ մուհապպէթինէ տէ եէնիտէն պիր րէնկ վէ պիր ճիլա վէրմէք իչին Բէթրսպուրկա կիտէպիլմիշ իսէ, Աւստրիա ֆէտա իտիլմէքսիզին գապիլի միւմքին օլամայան Թէպէտտիւլի բօլիթիգայի հազըրէ խէյալինի նէ՞րէտէն մէյտանա չըգարտըլար.

Ալէմանիա իմբէրաթօրը ճէտիտինին տէտէսի Պիրինճի իմբէրաթօր Կիյօմ, քէնտի Թօրունուտան զիյատէ Րուսիա մուհիպպի իտի. Աւստրիայը չըղնայըպ էրէք չարբան տա քէնտիսի իտի. Քէզալիք կէրէք Աւստրիա վէ կէրէք Ֆրանսա իւզէրինէ գազանմըշ օլտըղը մուզաֆֆէրիյէթլէրինի գըսմէն Րուսիանըն մուհիպպիլինէ պօրճլու պուլընտըղընը տա պիլմէքտէ վէ իգրար իյլէմէքտէ իտի.

Հալ պու քի աչըգտան աչըղա Րուսիայա գարշը օլան Ալէմանիա վէ Աւստրիա իթթիֆագը միւչարէլէյհի կիւնիւնտէ ագտ իտի՞լմէտի մի.

Պու ճիւմլէ իլէ միւթէվէֆֆա իմբէրաթօր Կիյօմ տախի պիր նանքէօր տէյիլ իտի.

Մամաֆիհ իմբէրաթօր Պիրինճի Կիյօմըն իսթէմէյէրէք ֆագաթ մէնաֆիի տէվլէթ ճիհէթինտէն մէճպուր օլարագ իմզա էյլէմիշ օլտըղը մէզքիւր աճտնամէ տիր քի, քէնտի մուհիպպի օլան Րուսիա իմբէրաթօրը հազրէթլէրինին հարաքէաթ վէ արզուլարընը հուտուտ Թահթընտա ալմըշ, վէ պու հուտուտը ևըրթըպ կէչմէք իչին կիզլի վէ աչըգեար սուրէթտէ իճրա իտիլէն ճահտ ու իգտամաթըն քեաֆֆէսի տախի պօշա կիթմիշլէր տիր.

Իմտի միւթէվէֆֆա Պիրինճի Կիյօմ, քէնտի չախսի մէյլիյաթընա վէ չախսի մուհապպէթ վէ տօսթլըղընա մուղայիր օլարագ, քէնտի Րուս մուհիպպլինի Աւստրիայը տուչմէնի սաղըընա ֆէտա էյլէմէյէ մէճպուր պուլընմըշ, վէ պու մէճպուրիյէթի հուսուլէ կէթիրէճէք տէրէճէտէ գուվվէթլի պիր մէնաֆիի տէվլէթ մէվճուտ պուլընմըշ իքէն, քէնտի Թօրնու նէ՞ կէօրմիւշ օլապիլէճէք տիր քի, քէնտիսինին վիւճուտէ կէթիրմիշ օլտուղը տա, տէտէսինին մէրաս պուլմուշ օլտըղը պիր հալի եէնիտէն ալթիւսթ իթսին վէ քէնտի էլի իլէ Ալէմանիա իմբէրաթօրլուղը ազամէթինին չուգուրընը գազմըշ օլսուն.

Մէզքիւր միւլագաթ սէօզիւ հէնուզ պիր չայիա մագամընտա օլարագ մէյտանա չըգմըշ իքէն, Թարաֆտըղտան պիր պէնտը մախսուս եազարագ, եօլէ պիր միւլագաթըն "րըֆ պիր Թէամթի իզհարը խուլասասըն իլէրի կիտէմէյէճէկի, վէ իքի իմբէրաթօրլուգ խանէտանը պէյնինտէ եօթէտէն պէրու մէվճուտ պուլընմըշ օլան տօսթլուգ վէ ագրապալըգ մուհապպէթի պաղլարընը տահա զիյատէ գավիլէշտիրիլմէսի հուտուտընտա մահդուտ գալաճաղը էֆքեարընտա օյանըլմըշ զիքր ու պէյան էյլէմիշ իտիք, վէ շիմտի սօնրա զուհուրա կէլէն պագը չաչաալը վէ վէկիլէլի բիվայէթլէր վէ ֆարզիյաթլար, Թէաճճիւպլէ պէրապէր էսէֆիմիզի տէ մուճիպ օլմագտա իտիլէր.

Ջիւնքի աճվալը բօլիթիգայը ուսումիյէ պու տէրէճէ չարըգտ ֆիքիրլէրէ արթըգ մաթպուաթ մէյտանընտա մաճալ գալմամըշ օլմասը զաննընտա իտիք.

Խալգըն էլան էսքի տէվլէտէ եաշանմագտա տըր կիպի զաննլարընա պիր չէյ տէնիլէմէզ. Ֆագաթ էֆքեարը ուսումիյէյէ րէհպէր օլան մաթպուաթըն տա էլան եաշատըղըմըզ տէվրին եէնի պիր տէվր օլտըղընը անլայամամասը, վէ էֆքեարը ուսումիյէյի Թասհիհ էյլէմէք իքթիտարընտա մալիք պուլընմամասը, ֆիլհագիգա Թէէսսիւֆէ չայան պիր մատտէ սայըլսա սէզա տըր.

Վագա բօլիթիգայըն տախի տիկէր հէր չէյլէր կիպի վէ պէլքի հավատան տա զիյատէ Թէպէտտիւլէ Թապի պուլընտըղլարը տէրքեար տըր.

Ֆագաթ բօլիթիգաի ուսումիյէնին եօլէ հալլէրի տէ վար տըր քի, եօլէ պիր գաչ կիւնլէր վէ պիր գաչ հաֆթալար, հաթթա պիր գաչ սէնէլէր զարֆընտա պիլէ Թէպէտտիւլէ Թապի պուլընմազլար.

Պու հալլէրտէն պիրիսի տէ, Րուսիայա ևախօտ Ֆրանսայա ևախօտ հէր իքիսինէ պիրտէն գարշը գուրուլմուշ վէ Ալէմանիանըն րիյասէթի Թահթընտա պուլընմըշ օլան Ալէմանիա, Աւստրիա, վէ Իթալիա իթթիֆագը, վէ Ինկիլթէրա տախի պիրլիքտէ պընարագ Տէօրթլէր հիւմանի իմթիզաճը տըր.

Մէզքիւր իթթիֆագըն վէ հիւսնի իմթիզաճըն Թէպէտտիւլինէ պիր եօլ աչմագ իչիւն տահա չէքէյինճէ մուհիմմ Թէպէտտիւլաթա իհթիեաճ օլուպ, Ֆրանսա վէ Րուսիա տէվլէթլէրի տախի օ իքինճի նէվտէն օլան Թէպէտտիւլլէրէ միւնթազըր պուլունմագտան պաշգա պիր չարէ օլամաղըղընը պիլիեօրլար.

Ֆագաթ, չիմտիքի բապըթայի աճվալը բօլիթիգիյէնին պօզուլաճաղընա, ևախօտ Ալէմանիանըն Աւստրիայը Թէրք իտիպ տէ Րուսիանըն Թարաֆընա կէչէճէյինէ իթիմալ իլէ մէք ֆարզ օլունսա պիլէ, պունըն իչին միւճերրէտ պիր հիւքմտարըն հիւքմտարլըղընա կիթմէսի մի լազըմ կէլիյօր.

Եալըզ տէվլէթլէր իլէ եէնի տէվլէթ ֆարգը պու նոգթատա տըր.

Ալէմանիատա չիմտի էֆքեարը է-հալի վար տըր քի, սուլհ ևախօտ հարպ գարարը իչիւն իմբէրաթօր խանէտանընտան տա գուվվէթլի տիր.

Ալէմանիատա չիմտի պիր Պիզմարգ վար տըր քի, Ալէմանիայը վէ Ալէման իմբէրաթօրլարընըն Թախթ ու Թաճլարընը քէնտիսի Թէչքիլ իյլէմիշ տիր, վէ իմբէրաթօր խանէտանընտան զիյատէ գուվվէթլի տիր.

Շիմտի էվվէլքի վագթլար իլէ մուգայէսէ գապուլ իթմէյէճէք տէրէճէտէ գուարէթ ու նուֆուզ սահիպի վիւքէլալար, խարիճիյէ նէզարէթլէրի, բօսթալար, չիֆրէլի Թէլէկրաֆլար, վէ տագըգա պէ տագըգա մուխապէրէ իտէճէք վասըթալար վար տըր.

Արթըգ պիր միւհիմմ գարար իչիւն հիւքմտարլարըն գայըրըպ տա ուզուն ուզատըյա եօլճուլըգլար գահմէթլէրի վէ քիւլֆէթլէրի տէրէօհտէ իյլէմէլէրինէ նէ՞ հաճէթ վարտըր, վէ էկէրբէթրսպուրկտա աճվալը ուսումիյէյի քէօքտէն Թէպտիլ իտէճէք գարարլար վէրիլէճէք իտի իսէ, օ անի ուսում աճվալը բօլիթիգայի հազըրէնին միւճիտի վէ համիսի օլան բրէնս Պիզմարգ քէնտիսի նա՞սըլ օլուպ տա քէնտի կէնճ իմբէրաթօրու իլէ պիրլիքտէ Րուսիա բայիթախթընա կիթմէմիշ տիր.

Ցէրխաթըր խուլմէլի տիր քի, իմբէրաթօր Պիրինճի Կիյօմըն հէնուզ հայաթտա պուլընտըղը հէնկեամտէ, Րուսիա իմբէրաթօրը հազրէթլէրինին Տանիմարգատան ավտէթինտէ Ալէմանիայա ուղրայըպ միւչարէլէյհ իլէ պիր միւլագաթ իճրասընտա պուլընըպ պուլընմայաճաղը էբէյիճէ միւհիմմ միւպահասալարա էսաս օլտու, վէ եէնէ տէրխաթըր խուլմէլի տիր քի, օլ վագթլար աճվալը բօլիթիգաի ուսումիյէ՝ չիմտիքինտէն չօգ զիյատէ գապարթըլը պիր հէյէթտէ պուլընմագտա իտի.

Օլ վագթ տախի եօլէ պիր միւլագաթըն պէօյիւք պէօյիւք էհէմմիյէթլէր վէրիլիպ, էկէր միւչարէլէյհ հիւմա իմբէրաթօրլարըն պիր քէրրէ պիրիպիրլէրինի գուճագլամալարընը կէօրմէյէ նասիլ օլունըր իսէ, արթըգ տիւնեա բօլիթիգասընըն տէյիլ քի, ուսում տիւնեանըն տա տիրէքլէրի Թա Թապանտան տէյիշէճէյինէ չիւպհէ գալմայաճաղը ֆարզ օլունըյօր իտի.

Միւլագաթ վուգու պուլտը կիթտի, իքի իմբէրաթօրլար տա պիրիպիրլէրինի գուճագլայըպ քէմալը աշգ ու մուհապպէթլէ էլէգտիկէրինին տէ եօրտուլէր.

Ֆագաթ պունըսնա պէրապէր,

Րուսիայա գարշը օլան Ալէմանիա վէ Աւստրիա իթթիֆագը պօզուլմատը,

Բրէնս Ֆէրտինանտ Պուլկարիսթանտան պիր եիւրիւյիւ վէրմէտի,

Բրէնս Պիզմարգ վէ գօնթ Գալնօքի ազլ օլունմատըլար.

Վէ աճվալը բօլիթիգաի ուսումիյէ՝ էերինտէն չալգանըրգտան պաշգա, համթա Թէմէլլէրի տահա զիյատէ գավիլէշտի.

Պիրինճի Կիյօմըն կիւնիւնտէ օլամայան չէյ, էյլէթթէ օլամաղը իչիւն օլմատը. Իքինճի Կիյօմըն կիւնիւնտէ օլապիլէճէյինի ֆարզ իտէճէք նէ՞ հագգըհ սէպէպ պուլընապիլէճէք իտի.

Էֆքեարըն եանըլըշըղը հանկի նօգթատա օլտուղընը սէօյլէյէլիմ.

Միւնասէպաթը խանէտան՝ միւնասէպաթը բօլիթիգիյէ իլէ պիրիպիրինէ գարըշտըրըլըյօր. իշթէ ֆէսատըն մէնպաը պունտա.

Հիւքմտար խանէտանլարընըն չախսի վէ ֆամիլեաճա միւնասէպաթլարը պիւսպիւթիւն պաշգա չէյ, տէվլէթլէրին էլքիւքլէրի իլէ օլան բօլիթիգաճա միւնասէպաթլարը տախի էյնէ պիւսպիւթիւն պաշգա չէյ տիր.

Իքինճի Կիյօմ հազրէթլէրի, Բէթէրսպուրկա սէյահաթ իթտի իսէ, պաշլըճա չու աթիտէքի սէպէպլէրտէն նաշի իտի.

1. Րուսիա իմբէրաթօրը հազրէթլէրի պունտան մուգատտէմ Ալէմանիայա սէյահաթ իտուպ միւսիւն Պիրինճի Կիյօմա վիզիթա վէրմիշ իքէն, Ալէմանիա խանէտանը իմբէրաթօրիսի Թարաֆընտան գարշըլըգ պիր վիզիթա վէրիլմէմիշ, վէ պու պօրճ աչըգտա գալմըշ իտի.

2. Իքի իմբէրաթօրլար անի զամանըն Թօրուն էվլատլարը օլտուգլարընտան, իք վիզիթա վագիֆէսի, խաչճա քիւչիւք օլանըն սէհմինէ տիւշմէքտէ իտի.

3. Ալէմանիա վէ Րուսիա էհալիլէրի հէման Թէքմիլ պիր ասըրտան պէրու էլքիւքլէրինէ գարշըտաչ նազարը իլէ պագմագտա իքէն, չուսօն սէնէլէրտէ նազարը խըլլասի՝ նազարը խուսումէթէ Թահվիլ օլմուշ իտի.

4.—Հալը հազըրտա Ալէմանիանըն Րուսիա էհալիսի տօսթլըղընտան պէքլէյէճէյի պիր չէյ եօգ իսէ տէ, խուսումէթինին աճվալը ուսումիյէճէ մազարրաթը տօգանապիլէճէյինտէն, միւլագաթը իմբէրաթօրի սայէսինտէ էհալիճէ խուսումէթին տէ տէֆ օլաճաղը մէմուլտէն իտի.

Աճվալը բօլիթիգիյի ուսումիյէճէ միւհիմմ գարարլարա կէլինճէ, պու իշ բրէնս Պիզմարգըն սէլահիյէթի տախիլինտէ պուլընմագտա տըր. վէ օ տախի Պէրլինտէ տուրուպ պիր էէրէ գըմըլտամայօր.

ՆՇՄԱՐՆԵՐ

Թարաֆիմըզա կէօնտէրիլէն մէգալէ տիր.

Երեսփոխանական ընտրութիւնք.— Նոյնը գաւառաց մէջ.— Սահմանադրութիւնն ու Հայ կղերը.— Ս. Երուսաղէմայ պատրիարքութիւնը.— Հին պարտքը.— Ո՞վ պիտի լինի Կ. Պոլսոյ Պատրիարքը.

Դատապարտելի անհոգութենէ մը վերջ՝ ահաւասիկ մի ամիս կայ, որ մայրաքաղաքիս ամեն կողմերը բաւական գործունէութիւն կը նշմարուի. Հանրային ակմբոց մէջ յաճախակի երեսփոխանական ընտրութեանց վրայ կը խօսուի, և քուէից արդիւնքէն ահն յայտնի կերեւայ որ, ազգը զգալով երեսփոխանական ժողովոյ ի՛նչ աստիճանի կարեւորութիւն ունենալը՝ ըստ այնմ կարող և գործօն անձնաւորութեանց վրայ կեդրոնացուցած է իւր քուէները. և արդարեւ Երեսփոխանական Ժողովոյ պակասեալ անդամոց սոյն վերջին յոյժ գոհացուցիչ ընտրութիւնները՝ մեզ անպէս յուսալ կուտան որ, այլ ևս ժողովոյ նիստերը պիտի կանոնաւորուին, ամեն խնդիր իւր ժամանակին պիտի լուծուի, ատեանը ըստ ծանուցման ճիշդ ժամուն պիտի բացուի և ոչ թէ մէկ ու կէս ժամ վերջ, Երեսփոխանք ամեն ժողովոյ օրեր ներկայ պիտի գտնուին և զանցառուք պիտի խրատուին, ժողովը պիտի ազատի 20—25 ձայներով որոշում տալէ եւայլն եւայլն՝ վերջապէս Ազգ. Երեսփոխանական Ժողովը բառին բուն նշանակութեամբ պիտի ըլլայ ազգին ճակատագիրն որոշող գործօն մարմին մը. իսկ ընդհակառակն եթէ դժբաղդաբար այս անգամ ալ յոյսերնիս ի դերեւ ելլայ, այլեւս ուրիշ բան չ'մնար ընել մեզ, եթէ ոչ երկնքէն գունդ մը հրեշտակ իջեցնել վար որ գան ու մեր գործերը տնօրինեն. ըստ որում մեր ներկայ Երեսփոխանութիւնը անչափ զանազան տարրերէ ու դասակարգէ կազմուած է որ, այլ ևս հարկ չ'մնար մեզ դժգոհութիւն յայտնել թէ «եթէ այսինչ դասակարգէ անձինք երեսփոխան ընտրուէին գործերն այժմ չատ լաւ ուղղութեան մը մէջ կ'ըլլային», որովհետեւ կղեր, ատենաւոր, կառավարութեան պաշտօնեայ, բժիշկ, վաճառական, փաստաբան, հրապարակագիր, սեղանաւոր, ուսուցիչ, արհեստաւոր, գրագիր և ի մի բան ամեն դասու անձինք աթոռ ունենալով Ազգ. Ժողովոյ մէջ, եթէ առաջարկուած խնդիրներն անաչառութեամբ քննեն, անհնարին է այսչափ տարրեր ձայներու մէջ ճշմարտութեան խեղդուիլը.

Երեսփոխանական ընտրութեան մասին գաւառները չատ անտարբեր են, և երբ նեղ դրութեան մը մատնուին՝ յանժամ կը յիշեն որ ի Պոլիս Ազգ. Ժողով ու Վարչութիւն կայ. բայց իրենք հոն ներկայացուցիչ ունին չունին, որո՞ հոգ, զայդ խորհող չկայ, հեռագիրները կը տեղացնեն ի Պատրիարքարան, պատասխանը կէս ժամ ուչացա՞ւ, ա՛ռ հեռագիր մ'ալ, «սէրիան իճապընըն իճրասը միւսթէրհամ տըր», և երբ ուզածնին տեղը գայ, ամեն մարդ իւր գործին կ'երթայ հանդարտ սրտով, ու գործին մանրամասնութիւնը նամակաւ մը կեդրոնին տեղեկագրել և ոչ ուրուք մտքէն կանցնի. անշուշտ մեր բարեկրօն կղերականք եթէ իրենց հոգեշունչ քարոզներուն մէջ հոգւոյ անմահութենէն վերջ, երկու խօսք ալ ժողովրդեան պիտոյից, իրաւանց և սահմանադրութեան օրինաց վրայ խօսէին, այսօր Սահմանադրութիւնը Ջինաց օրէնքին չափ անծանօթ չէր ըլլար մեր ժողովրդեան և ամեն մարդ կը գիտնար իւր ընելիքը. բայց մեր կղերականներէն (հազուագիւտ բացառութեամբ) այդպիսի բաներ յուսալ, անկարելին պահանջել է, ըստ որում անկարողը արդէն ո՛ւր ալ ո՛ր ըլլայ բան մը չ'կրնար ընել և ձեռքէն բան չ'գար. իսկ կարողներն ալ դժբաղդաբար անձնական վատառողջութիւն ունին, զոր պիտի դարմանեն ի Պոլիս. ո՞վ կրնայ մեղադրել զիրենք. ի՞նչ ընեն խեղճերը. ի՞նչպէս մաքառին գաւառաց ֆ———ը կլիմաներուն տակ անխուսափելի մահուան դէմ. միթէ գիւղին գո՞րծ է տգէտ ժողովրդեան խօսք հասկցնել. գամբանական կը խօսիս արժէքը չեն գիտեր. քարոզ կը խօսիս չեն հասկանար. չապիկ արդուկող կը փնտռես չես գտներ. վերջապէս զո՞րն ասեմ, կամ զորն խոստովանիմ, արդէն ամեն քաղաքին չատ միսիօնարներ կան, Աստուծոյ խօսքը քարոզելու կը բաւեն անոնք. ինչ հարկ մեր կղերին Պոլիսէն դուրս ելլալ, իրենք առայժմ կարեւոր գործեր ունին աստ. իսկ եթէ ժողովուրդը կը ցանկայ Սահմանադրութիւն ունիլ, ամեն քաղաք մէյմէկ հրահանգ ըլլելու է, գիտցողը չ'գիտցողին թող սորվեցնէ. եթէ ոչ այս ընթացքով մեր գաւառացի ազգայնոց չատերը յաւիտեանս յաւիտենից ոչ առաջնորդի երես տեսնալիք ունին, ոչ Սահմանադրութեան ի՛նչ ըսել ըլլալը հասկնալիք, և ոչ ալ Ազգային Ժողովոյ համար Երեսփոխան

(259)

ՄԷՃՆՈՒՆԷԼԷՐ ԹԱՊԻԳԻ

ՄՈՒԽԷԼԼԻՖԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

Ժօրժ.—O գատար մագրունը սըհհէթ տիր քի, իւք աղըզ պէն Թէքմիլ սաճիճ զանն իթտիմ...

Ֆապրիս.—Շիմտի արթըգ եօլէ զանն իթմէյօրմըսընըզ.

Ժօրժ.—Պիլմէյօրըմ...

Ֆապրիս.—Իլճասըլ նէ՞ ֆարզ իտիյօրսընըզ... պունտան նէ՞ անլայօրսընըզ.

Ժօրժ.—Հիչ պիր չէյ անլայամայօրըմ... Հէնուզ արայօրըմ...

Պու ճէվապ՝ սէօզիւ գըսա քէստիրտի, արթըգ պաշգա սիւվալէ մահալ պրագմատը.

Ֆապրիս խըրար իթմէտի.

Ջիյարէթճիլէր՝ Մաթիլտ Ժանսըլէնին օտասընտան չըգըպ կիթտիլէր իսէ տէ, մէրգումէ գըզ՝ պու ազիմէթի ֆարգ իթմէտի.

Վագթ չաբուճագ կէչմիշ իտի.

Բավլա.—Կիտէլիմ Էտմէ իլէ Ժաննը կէօրէլիմ... Անտէն սօնրա Թամամ իտուպ, պատէհնէ Մըլէօնէ հարէքէթ իտէճէյիզ...

Իւք կիւնտէն պէրու Էտմէնին հալինտէ պէօյիւք պիր Թէպէտտիւլ հասըլ օլուպ, իշտէ Թէպէտտիւլ՝ ճիտտի իտիմալէր վէրմէքտէ կէպի կէօրիւնիյօր իտի.

Կէնճ գըզըն սօլկուն եիւզիւնէ պիր ազ րէնկ կէլմիշ օլուպ, տուտագլարընտա տա Թէպէսսիւմ էմարէլէրի միւշահէտէ օլընըյօր իտի.

Գալպի՝ նիզամը պիր սուրէթտէ չարբմագտա օլուպ, էլհասըլ նէօպէթի հէման քէամիլէն միւնտէֆի օլմուշ իտի.

Պու հիւսնիւ էմարէլէր՝ սիւքիւնէթը զիհն իլէ պիր կէճէլիք րահաթ պիր ույգունըն էսէր ու նէթիճէսի իտի.

Բավլա՝ Էտմէյի գուճագլայարագ.—Տիլպէր գըզճըղազ, Ալլահա ըսմարլատըգ, լաքին ինշալլահ եինէ կէօրիւշիրիզ...

Էտմէ.—Տիմէք գարար գարա՞ր մը տըր... պու սապահ մուԹլագ կիտէճէ՞քսինիզ.

Բավլա.—Էվվէթ, սէվկիւլիւմ...

Էտմէ.—Պէնիմ հալա օղլում Ֆապրիս ի՞լէ մի.

Բավլա.—Էվվէթ անընլա...

Էտմէ.—Էյ եինէ կէլէճէ՞քմիսինիզ...

Բավլա.—Ֆապրիս պու աքշամ վէ պէն եարըն կիւնտիւզին կէլէճէյիզ.

Էտմէ՝ ահ իտէրէք.—Կիտիպ կէլինճէյէ գատար ճանըմ նէ՛ գատար սըգըլաճագ.

Բավլա.—Ջօգ տուրմայաճաղըմ... Պունտան մաատա սէվկիւլիւմիւզ Ժանն իլէ տօսթըմըզ տօգթօր պուրատա տըրլար.

Էտմէ.—Ա՛հ, եալընըզ օլմատըղըմը պիլիրիմ, լաքին սիզի տայմա եանըմտա կէօրիւպ, էն ուֆագ սէօզլէրիմէ կիւլիւմսէտիյինիզի վէ էն էհէմմիյէթսիզ արզուլարըմը քէշֆ իթմէկէ տիգգաթ իթտիկինիզի միւշահէտէ էյլէմէկէ ալըշտըմ. պու ալըշգընլըգ իսէ զայէթ Թաթլը պիր հալ օլտըղընտան, չիմտի պուրատա պուլընմագըղընըզ պէնիմ իչիւն զայէթ էլէմ տիր, սիզսիզ եաշամագ պանա իմքեանսըզ կէօրիւնիյօր...

Բավլա՝ պիր չէվգ իլէ.—Ա՛հ պէնիմ սէվկիւլիւ Էտմէճիյիմ, նէ՛ գատար սէվէրիմ սիզի.

Էտմէ.—Պարի հիչ օլմազսա չաբուգ կէրի տէօնմէյէ սէօզ վէրի՞րմիսինիզ.

Բավլա.—Եարըն կէլէճէկիմի Թէահհիւտ իտէրիմ.

Էտմէ.—Ֆօգսը պէրապէր կէթիրէճէ՞քմիսինիզ...

Բավլա.—Իսթէրսէնիզ կէթիրէյիմ...

Էտմէ.—Ա՛հ, րիճա իտէրիմ, օ սէվիմլի քէօբէյի պէրապէր կէթիրինիզ... բէք սէվէրիմ... չօգ խօշլանըրըմ... Պաչընը տիզլէրիմին իւզէրինէ վազ իտուպ, պիր ազ հիւզիւնլիւ վէ լաքին Թաթլը վէ րիգգաթամիզ իրի իրի կէօզլէրիլէ պանա պագտըգտա, չօգ մէմնուն օլուրըմ...

Բավլա.—Կէթիրիրիմ... Հօշնա գալըն սէվկիւլիւ գըզճըղազ...

Էտմէ.—Եարընա պէքլէրիմ...

Բավլա՝ Էտմէնին ալընտան պիր տահա էօբտիւքտէն սօնրա, Ժաննըն օտասընա կէչտիլէր.

Ժօրժ Վէրնիէ՝ Օթէյըլ խասթախանէսինին իտարէսինի տէրէօհտէ իտէլլտէն վէ պախուսուս տօգթօր Վ... ին վիզիթասընտան պէրու Մատամ Տըլարիվիէրին հալինտէ պիլէ պիր Թէպէտտիւլ հասըլ օլմուշ իտի.

Մէրգումէ՝ կիւճիւէլա լագըրտը իտուպ, զանն իտէրսին տէրին վէ տախմի պիր տիւշիւնճէյէ տալմըշ իտի.

Ժօրժ պու էմարէլէրտէն հիչ ֆիւթուր իթմէզ իտի.

Բավլա.—Սէվկիւլիւ տօգթօր, Ժանն սիզէ պիր ազ մահզուն վէ միւքէտտէր կէօրի՞նմէյօր մը.

Ժօրժ.—Պէն պունը պէքլէյօր իտիմ...

Բավլա.—Պու չէյ սիզէ էնտիշէ վէ՞րմէյօր մը.

Ժօրժ.—Պիլագիս մէմնունըմ.

Ֆապրիս՝ քէմալը տիգգաթլա Ժաննա պագըպ, մէրգումէնին՝ էսէրը ճիննէթ օլարագ օ կիւզէլ վէ չիրին եիւզիւնին պօզուգլուգլարընա տիգգաթ իթմէքտէ իտի.

Բէզալիք Ֆապրիս՝ կէօյա օտանըն պէշլիմինի զիհնինէ եէրլէշտիրմէք նիյէթիյլէ անըն տէօրթ Թարաֆընը տէնէմէքտէ իտի.

Օ արա պիր խասթա պագան գարը օտատան իչէրի կիրտի, վէ էլինտէքի իլաճ չիշէսինի խասթանըն եաստըղընըն պաշընտա պուլընան պիր մասա իւզէրինէ գօյտու.

Ժանն՝ պու չիշէյի կէօրիւնճէ էլինի պիրտէն պիրէ ուզաթտը վէ եուզլիւնտէ պիր ալամէթը մէմնունիյէթ նիւմայան օլտու.

Ժանն.—Սու... սու իսթէրիմ... սուսատըմըշըմ...

Ֆապրիս Թիթրէտի.

Ժաննըն սէօզլէրի վէ պաղրըշը՝ Ալֆ-Բէյ վարօրընըն գամարասընտա պիր գաչ կիւն ագտէմ տայլըրընըն իւզէրինտէ իճրա իթտիկի ճինայէթի պիրտէն պիրէ Ֆապրիսին խաթըրընա կէթիրմիշ իտիլէր...

(Տէվ-ի)

ընտրելիք․ և ի՞նչ է այսօր ազգային գործոց խառնիճաղանճ ընթացքին պատճառը․ ո՞չ ապաքէն Սահմանադրութեան տեղ մը գործադրուելն ու տեղ մը բարձի թողի ըլլալը․ և միթէ կարելի՞ է ուղղութիւն սպասել գործէ մը երբ նորա գլուխը տարբեր, և ճիւղերը տարբեր օրինօք կ'առաջնորդուին․ այսպէս կեդրոնին գործերը երբէք չեն կրնար կանոնաւորուիլ, մինչեւ որ Սահմանադրութիւնը գաւառներու մէջ անխտիր ամէն տեղ չգործադրուի, և ամէն գաւառ իւր Երեսփոխանը չունենայ Ազգ․ Ժողովոյ մէջ։

***

Ս․ Երուսաղէմայ աթոռոյն ներկայ աննախանձելի վիճակն ու քառասուն հազար ոսկւոյ անտանելի պարտքն ալ անշուշտ քիչ վերաբերութիւն չունին Սահմանադրական օրինաց անտես առնուելուն հետ․ որովհետեւ եթէ անձնիւր պաշտօնեայ փոխանակ ըստ հաճոյս գործելու, կեդրոնէն գծուած օրինօք մ'ու պատասխանատուութեան երկիւղիւ չար ժէր, այժմ Ս․ Երուսաղէմայ Նորընտիր Պատրիարք Ամեն․ Տ․ Յարութիւն Արքեպիսկոպոս նուազ դժուարութիւններ պիտի ունենար իւր առջեւ հարթելու․ սակայն ո՞վ չգիտեր որ այսօր Ս․ Երուսաղէմայ աթոռին վրայ Տամսկեան սուր մը կը տատանի, և շատ հեռի է ըլլալէ՝ ինչ որ էր աւելի քսան տարի յառաջ․ ո՞ւր են այն լիաքսակ և բարեպաշտ ուխտաւորները․ ո՞ւր են հեռաւոր երկիրներէ ղրկուած զանազան նուէրները․ ո՞ւր են յանուն Ս․ Երուսաղէմայ ժողվուած մամագին խաղաքինները․ ո՞ւր են ուխտաւորաց ետեւէն հեւալով համող ու [?] օրհնութեան կոնդակին անընդհատ սպասող խաթունները․ ո՞չ ապաքէն անոնց ամէնքն ալ աստիճանաբար նուաղած են, իսկ ծախքե՞րը — են և բնականաբար եթէ չաւելնան միշտ պիտի միան նոյնը․ և եթէ Տէր մի արասցէ օտարազգեաց հետ [?] խնդիր մը յուզուի, ա՛լ սաակ գիմացնելու է, մինչեւ որ ազգը տիրանայ իւր իրաւանց և [?] կաորը տեղը փռուի․ հապա քառասուն հազար ոսկւոյ [?] պա՞րտքը․ հապա տպարանի գրատան փոշիներուն տակ մուկերու ճարակ եղած [?] նման բիւրաւոր գըրեա՞նքը (որոց մեծագոյն մասը ուրիշ բանի չեն գար՝ եթէ ոչ միաբանութեան անպէտներուն կանակը բեռցնելով հետերնին վանքէն դուրս արտաքսելու)․ ի մի բան, կարի դառն է այսօր Ս․ Երուսաղէմայ վիճակը, և զոր ամոքել կարող մի միակ անձը Ամեն․ Տ․ Յարութիւն Ս․ Պատրիարքն է, որ մէկ կողմէն զօրավիգ ունենալով Ս․ Երուսաղէմայ Նորոգ վաւերացեալ Կանոնադրութիւնը, միւս կողմէն իւր ծանօթ մտերմութեամբ հաւասարակշռութիւն մը գոյացնել ջանալով վանուց տարեկան ելեւմտացոյցին մէջ, կրնայ հետզհետէ բարւոք վիճակի մը հասցընել Աթոռոյ կացութիւնը՝ որուն կ'սպասենք մեծ հաւատքով։

***

Բայց այժմ այնպիսի կենսական խնդիր մ'ունինք առջեւնիս՝ որոյ հանդէպ ամէն խնդիր երկրորդական երեւոյթ մը կըստանայ, ըստ որում այս պահուս ամէն ոք անձկանօք կսպասէ թէ ո՞վ պիտի լինի Կ․ Պոլսոյ Պատրիարքը․ և յիրաւի ամենակարեւոր հարց մ'է գիտնալ մանաւանդ թէ, ո՞վ արժանաւորութիւն ունի լինելու Պատրիարք Կ․ Պոլսոյ․ Մեզմէ շատեր դեռ այն հաւատքին վրայ են թէ՝ Կ․ Պոլսոյ Պատրիարքը անպատճառ լաւ քարոզիչ մ'ըլլալու է, որ իւր որտաբուղխ քարոզներով ժողովրդեան սիրտերը յուզէ․ շատեր ալ կը ցանկան այնպիսի մէկը տեսնել Պատրիարքական դահուն վրայ, որոյ վեհ կերպարանքը, քառաձի կառքը, ճոխ զգեստները, բարապանաց թաւ պեխերը՝ պատկառանք ազդեն ժողովրդեան․ իսկ ոմանք ալ կը պնդեն որ մեր Պատրիարքը անպատճառ տեղեակ ըլլալու է Եւրոպական մի քանի լեզուաց, ընտիր դամբանականներ ճառեր խօսելու է, բանաստեղծութեան կատարը հասած ըլլալու է, եղանակներու հետ սկզբունք փոխելու է եւն․ եւն․ այսպիսի շատ մը բարեմասնութեամբք օժտեալ ըլլալու է․ բայց Ազգ․ Երեսփոխանական Ժողովը՝ որ ոչ ասոր և ոչ ալ անոր՝ այլ ընդհանուր ազգին շահուն և կամացը համաձայն Պատրիարք մը ընտրել կը պարտի, աններեւ է որ ի դերեւ պիտի հանէ այս համայն սնոտի ցանկութիւնները, որովհետեւ ազգին այժմ պէտք եղածը, ո՛չ քարոզիչ է, ո՛չ փառասէր, և ո՛չ ալ բանաստեղծ․ ազգը քարոզ շատ լսեց, և ատոնք չկրցան օգուտ մը ընծայել ժողովրդեան գործոց, և ի՞նչ հարկ, թերութիւն մը չէ եթէ Պատրիարքնիս լաւ քարոզիչ մը չըլլայ, ուրիշ վարդապետ մը կելլայ բեմ, և անոր թերին կը լեցնէ․ իսկ եթէ Պատրիարքնիս բանաստեղծ չէ, միթէ այդ ալ հո՞գ է, և այսօր մեր մէջ ո՞վ չէ բանաստեղծ․ փառք բարերարին ամէնքնիս ալ բանաստեղծ ենք կարած, և եթէ Տէր մի՛ արասցէ մի օր մեր բանաստեղծներու՝ գեղփեւռները խօսքը մէկ ընեն ու համանք մը կազմեն, կրնան ակնթարթի մը մէջ ամբողջ ազգը Պառնասոյ գագաթէն ծովը թափել։

Գալով օտար լեզուաց՝ գիտցեր է կամ չէ գիտցեր միեւնոյն բանն է, մենք օտարին հետ գործ մը չունինք․ եթէ պաշտօնական շնորհաւորութեանց և կամ այցելութեանց մէջ պէտք ըլլայ թարգմանով կարելի է այդ պակասն ալ լրացնել․ ուստի ինչպէս որ կերեւայ, լաւ քարոզ չըխօսիլը, բանաստեղծ չըլլալը, օտար լեզուներ չը գիտնալը թերութիւններ չեն Պատրիարքի մը համար, այլ առաւելութիւններ՝ որք գովելի են սակայն ոչ անհրաժեշտ։

Իսկ Կ․ Պոլսոյ Պատրիարքին անհրաժեշտ պիտոյքն են նախ և առաջ իւր սահմանին մէջ լաւ քաղաքագէտ ըլլալ, այնպէս որ գիտնայ ազգին շահը կառավարութեան շահուց հետ հաշտեցնել․ եթէ ոչ երբ անգիտաբար կառավարութեան շահուց հակառակ ուղղութիւն մը տայ ազգային գործոց, յայնժամ կը պարտաւի և հրաժարականներն իրարու ետեւէ կը յաջորդեն․ ալ եթէ բան գործ չունի քարոզը, բանաստեղծութիւնը, լեզուագիտութիւնն ու կառքերը օգնութեան թող կանչէ, տեսնենք հիւլէի չափ օգուտ մը կ'ունենան․ Երկրորդ՝ իւր անբասիր անցեալովն ու անաղարտ փառօք, թէ՛ կառավարութեան և թէ ազգին վստահութիւնն ու համակրութիւնը շահած ըլլալու է․ որովհետեւ Պատրիարքի մը բարւոք պաշտօնավարութեան հիմը յիշեալ երկու կողման վստահութիւնն է, Երրորդ՝ գաւառները պաշտօնավարութիւն ըրած ըլլալով, ժողովրդեան վիճակը աչօք տեսած և վէրքերը ձեռօքը շօշափած ըլլալու է, որ գաւառներէն բողոք մը հասնելուն պէս իսկոյն իմանայ գործին ի՛նչ ըլլալը․ եթէ ոչ Վոսփորի գեղազուարճ ափանց վըրայ ընկողմնած լրագիրներուն մէջ միայն գաւառաց նկարագրութիւնը կարդացողը այնչափ միայն կրնայ գործ տեսնալ՝ որչափ որ մարդ մը մեքենագործութեան վրայ խօսող գիրք մը կարդալով՝ անմիջապէս վերջը մեքենայ մը շինել ձեռնարկէ․ Չորրորդ՝ հաստատ կամքի ու սկզբունքի տէր ըլլալով, ինչ որ կը գործէ՝ գիտակցաբար և վախճանը խորհելով գործելու է, չէ թէ ասոր անոր դրդմամբը հալածեալով որոշումներ տալով, վերջը զղջալու ու այս ինչին վերադրելու է իւր գործին վատ հետեւանքը․ Հինգերորդ՝ իբրեւ Օսմ․ տէրութեան բարձրագոյն պաշտօնեայ՝ լաւ Տաճկերէն և օրէնք գիտնալու է, որպէս զի Բ․ Դուռը գնացած ժամանակ չ'շուարի չմնայ նախարարաց առջեւ․ հակառակ պարագային մէջ բաւական ծիծաղաշարժ կ'ըլլայ ըսել թէ «մեր Պատրիարքը թէև Օսմ․ հպատակ, թէև Օսմ․ Հայոց Պատրիարք, սակայն դժբաղդաբար լաւ Տաճկերէն և օրէնք չգիտեր․ իսկ եթէ կուզէք հիմակ Գաղ․ լեզուաւ ընտիր բանաստեղծութիւն մը կրնայ գրել յանպատրաստից»։

Մատնանիշ ընելով այս կէտերը քաջայոյս եմք որ Ազգ․ Երեսփոխանական պատկառելի ժողովը իւր քուէովը պիտի պատուէ այն եպիսկոպոսը՝ որ այս և սոյնանման բարեմասնութեամբք օժտուած ըլլալով, Պատրիարքական ընտրելեաց արժանաւորագոյնն՝ ու ազգին վստահելի անձն է․ իսկ եթէ դարձեալ հրաշալի ձեռքեր մէջ մտնան, ու անձնականի հաշիւը սկսի խաղալ իւր հակազգային դերերը, ցաւալի է ըսել որ ազգին վիճակը օր ըստ օրէ պիտի վատթարանայ, ու տարի մը չ'անցած դարձեալ Պատրիարքական ընտրութեանց պիտի ձեռնարկենք։

Որպէս Գեր․ Տեղապահ Սրբազանին փութացնելէն ալ կերեւի, կուսակցական ոգւով շարժելու ու անոր ասոր օձիքէն բռնելով սին վէճերով ժամավաճառ ըլլալու ատեն չէ․ բազմադիմի գործեր դիզուած են ու Կ․ Պոլսոյ Պատրիարքական աթոռոյ թափուր մնալը՝ ժամանակ մը եւս պիտի երկարէ շատ մը կարեւոր խնդրոց կարգադրութիւնը․ ուստի ամենէն գործնական միջոցն է ուշի ուշով ու մօտէն քննել Պատրիարքութեան ներկայ վիճակը և բստ այնմ տալ քուէները․ Կիրակոսին ըլլայ, Մատթէոսին ըլլայ, որու կուզէ թող ըլլայ, բաւական է որ ընտրեալը կարող ըլլայ ներկայ վիճակին մէջ ազգը կառավարելու․ հակառակ պարագային մէջ մեր Երեսփոխան Տեարք գիտնալու են որ ազգին վըստահութիւնը չարաչար գործածած պիտի ըլլան, եթէ անոր ասոր դըրդմամբ անկարողներու ձեռք տան ազգային գործոց ղեկը, որոյ հետեւանքը գուշակելու համար մարգարէական ոգւոյ պէտք չկայ։

Բ--նէ

ՄԷԶՊՈՒՐԵԱՆ
ԳԸԶԼԱՐ ՄԷՔԹԷՊԻՆԻՆ
ԹԷՎԶԻԻ ՄՈՒՔԵԱՖԱԹ ՐԷՍՄԻ

Եվվէլքի բէնճշէնպիհ կիւնիւնէ միւսատէֆ օլան Սրբոց Թարգմանչաց Սահակայ եւ Մեսրոպայ եօրթուսընտա, Իւսկիւտարտա Իճատիյէտէ քէաին Մէզպուրեան գըզլար կէճճիլէք մէքթէպինին թէվզիի միւքեաֆաթ վէ շահատէթնամէ րէսմի ղայէթ մուհթէշէմ պիր սուրէթտէ իճրա օլունմուշ տըր․

Զիյնէթ՝ մէքթէպին պաղչէսինտէ ճէտիտ պիր [?] ալթընտա վուգու պուլուպ, մէկծի մէզգիւր՝ Օսմանլը պայրագլարը վէ թէֆնէ տալլարըյլա տոնատըլմըշ վէ մախսուսէն թէրթիպ օլընան սէթին ալընտա եէշիլլիք իչինէ ալընմըշ Թուղրաի Ղարաի Հիւմայուն թաալիգ օլունմըշ տըր․ Քէզալիք մէզգիւր սէթտէ ալըռճա պիր մասա իւզէրինտէ դըղ շակիրտանա իհտա օլընաճագ քիթապլար մէվճուտ պուլունմըշ տըր․

Սաաթ 6 պուչուգտա Մէզպուրեան մէքթէպի շակիրտանը՝ պէյազ ֆիսթանլարընըն իւզէրինտէն քէնտի տէրս վէ սընըֆլարընը մախսուս րէնկլի գօրտէլալարը պէլլէրինէ պաղլամըշ օլտուգլարը հալտէ թագըմ թագըմ կէլիպ սէթին իւզէրինտէ սաֆպէսթէ օլմըշլար տըր․

Երքէք վէ գատըն պիր խայլի էհալի զիյնէթը մէզգիւրէյէ չըլթապ օլուպ, Ս․ Երուսաղէմ Բաթրիգի Ամէն․ Տ․ Յարութիւն Սրբազան հազրէթլէրի տախի էրքէնճէ Մէզպուրեան Վարժարանա կիլմիշ իսէ տէ, պատէթթաամ միւհիմ պիր իշտէն տօլայը չապուգ ավտէթ իթմէկէ մէճպուր օլտուղընտան, միւտիրը մէքթէպին ափվընը տիլէյիպ, մուալլիմէլէր իլէ շակիրտան հազզընտա տուալէր օգուտըգտան սօնղրա էրքէնճէ միւֆարէգաթ իթմիշ տիր․

Իշպու զիյնէթ Մուրատեան Տ․ Մելքիսեդեկ Սրբազան հազրէթլէրինին Նախագահութիւնը թահթընտա վուգու պուլուպ, Պատրիարքական Տեղապահ Գեր․ Տ․ Սիմէոն Սրբազան իլէ Խրիմեան Ամէն․ Տ․ Մկրտիչ Սրբազան հազարաթը վէ Թէքիրտաղ Առաջնորդը սապըգ Գէորգեան Գեր․ Տ․ Ներսէս վէ Սրուանձտեանց Տ․ Գարեգին Սրբազանլար, վէ Փափազեան Գեր․ Տ․ Յակոբ Աչոտ, Փիրղալէմեան Տ․ Ղեւոնդ, Շահպազեան Տ․ Յակոբոս, Յակոբեան Տ․ Վահան վարդապետլէր, Մկրեան Արժ․ Տ․ Յովհաննէս վէ Սէթեան Տ․ Կարապետ քահանալար վէ տիկէր պազը րէհպանլըն վէ Երեսփոխանլար վէ մէքթէպ միւտիրլէրի տախի հազըր պուլունմըշլար տըր․

Քէզալիք զիյնէթը մէզգիւրէյէ Իւսկիւտար մութասարըֆը Պաշրի պաշա հազրէթլէրի իլէ Իւսկիւտար ժանտարմա գումանտանը Հաճի Րաիֆ պէյ վէ Անձէա Ճէլալէտտին պէյ վէ տիկէր պիր խայլի մէմուրին վէ Եվրոբալը միսաֆիրլէր տախի մէտաւէն հազըր պուլունմըշլար տըր․

Հուզզարտէն պաշլարը մէքթէպ միւտիրիյէթինէ հէտիյէթէն չիչէք տէսթէլէրի կէթիրմիշ օլտուգլարը կիպի, Տիկին Ս․ Եսայեան թարաֆընտան տախի Մէզպուրեան մէքթէպլինէ չիչէք տէսթէլէրինտէն վէ կիւլ գօնչէլէրինտէն միւթէշէքքիլ ուտ թաալիգ օլընան (քնար) շուարաի միւթէգատտիմինէ մախսուս պիր շալը իհտա օլունմուշ տըր․

Զամըր հազրէթը Բաշիչանի չէրէֆինէ թանզիմ օլունմըշ Թիւրքճէ պիր նազմէ իլէ զիյնէթ քիւշատ օլունըպ, պու նազմէ՝ բիյանօ իլէ պէրապէր շակիրտան թարաֆընտան պիր սէտաի լէթաֆէթէֆզա իլէ թէրէննիւմ օլունմըշ, վէ բիյանօ՝ մէքթէպը մէզգիւր մուսիգի հօճասը մէշհուր Զուհաճեան Տիգրան էֆ․ թարաֆընտան թէզաննի իտիլմիշ տիր․

Պատէհու մէքթէպին միւէսսիս վէ միւտիրի Մէզպուրեան Մկրտիչ էֆ․ մուէսսէսաթը իլմիյէի մէզգիւրէնին 9ընճը սէնէի թահսիլիյէսինէ պաղլը րաբօրթօսընը գըրաաթ իտէրէք, մէքթէպին բրօկրամ վէ թարիգ ու խթիգամէթ վէ թէրագգիյաթը հագգընտա մալիւմաթը մուֆասսալէ իթա իթմիշ տիր․

Հուզզար՝ չէտիտ էյլէրեմալարըյլա րաբօրթօյը թաղսին իթմիշլէր տիր․

Րաբօրթօնըն խիթամընտա Օրիորդ Սրբուհի Թագւորեան իլէ Անժէլ Մէրտինեան տէօրթ էլ իւզրէ բիյանօ չալըպ, պատէհու մէքթէպը մէզգիւր մուալլիմէլէրինտէն Օրիորդ Գարտինէ Վարսաւիրեան Յինճի միւքեաֆաթլարըն թէվզիինի գըրաաթ իթմիշ, վէ խիթամընտա միւսթահիգ դըղ շակիրտան թարաֆընտան [?] պիր նազմէ թէղաննի իտիլմիշ տիր․

Օրիորդ Մաննիկ Մ․ Մէզպուրեան Թիւրքճէ պիր տուա օգույուպ, Մէթպուր մուֆախամըզ Բաշիչանը մէարիֆբէրվէր էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին թէզայիւտը եօմի ու իճլալը Շէհինշահիլէրի իչին իբրալ թէժէննիյաթ էյլէմիշ, վէ ճէօմաաթ եէքտիլ վէ էբէէտյան օլարագ ամինհամ օլմուշ տըր․

Պու արա Պաշրի պաշա հազրէթլէրի վիւրուտ իթտիկլէրինտէն, հուզզար քէմալի թէքրիմ իլէ գըյամ իթտիկլէրի հալտէ, զամըր հազրէթը Բաշիչանի չէրէֆինէ օլան Թիւրքճէ նազմէ մէքռար թէզաննի օլունմըշ տըր․

Պատէհու Օրիորդ Բէնոնիկ Գ․ Մէզպուրեան՝ «Ազգային լեզու եւ երգեր» սէրլէվհալը նէֆիս պիր մէգալէ խրաաթ իթտիկլի կիպի, Օրիորդ Սրբուհի Թագւորեան, Լիւսի Գարագաշեան, Մաննիկ Տիոնեան, Սրբուհի Եսայեան տախի պիրպիրինի միւթէաագըպէն պիր պէլագաթ վէ հիտմիւ թէլաֆֆուզլա Ֆրանսըզճա նութգլար իրատ իթմիշլէր տիր․

Օրիորդ Մաքրիկ Մ․ Մէզպուրեան, Բարիս Յ․ Կուտիկեան, Ազաւնի Կամսարական վէ Եփրագ Խաչերեան տախի միւնավէպէթէն բիյանօ իւզէրինտէ կիւզէլ կիւզէլ նաղմէլէր թէրէննիւմ իթմիշլէր տիր․

Պու էսնատէ Օրիորդ Գարտինէ Վարսաւիրեան Չնճի վէ Հնճի միւքեաֆաթլարըն թէվզիինի տախի գըրաաթ իթմիշ տիր․

Խիթամընտա Օրիորդ Նեփիմէ Ալպօյաճեան՝ «Աշխատութիւն և Գեղջուկ կեանք» սէրլէվհալը թանզիմընտա վէ իշպու [?] միւքէմմէլ [?] հալի պիր նութգ իրատ իթմիշ, վէ Օրիորդ Սիրարփի Պերպէրեան տախի «Օրիորդ փափուկն» սէրլէվհալը վէ պիր էօքիւզ գըզըն թարիֆը ահվալինի հավի պիր մէգալէյի քէմալը էթարէթլէ գըրաաթ էյլէմիշ տիր․

Օրիորդ Զապէլ Մինասեան՝ սէնայի նէֆիսէյի (գէզարուստ) չալըպ, մուսիգաշինաս վէ բէսսամ սրֆաթըյլա պիր պիր վէ պիր չէվգը շաիրանէ իլէ իզաւ ու թասրիհ իթմիշ տիր․

Պատէհու Օրիորդ Հայկուհի Կ․ Թիրեաքեան՝ Աւետարանը մէվզուը պահս իտէրէք, «քիթապլար ալէլ ումում իսանըն տօստը տըրլար․ քիմիսի՝ գալպէ, քիմիսի՝ ակլ ու ֆիքրէ միւթապէգաթ իտէր» տէմիշ, վէ տահա պու կիպի մէգալէթը մուֆասսիլէ խրաաթ իթմիշ օլմաղլա, Հուզզար թարաֆընտան քէմալը չէվգ իլէ էլ չըրբըլմըշ տըր․

Պատէհու միւթէմատի դըղ շակիրտանըն էսամիսի վէ էզճիւմլէ քիւչիւք Օրիորդ Սուլթան Մ․ Մէզպուրեանըն խամի ալէնէն գէքք օլընտըգտան սօնղրա, Օրիորդ Նեվզուր Ասլանեան «Իմ դպրոցս և Հրաժեշտ» սէրլէվհալը պիր նութգ իրատ իթմիշ, վէ մուախխէրէն սէնայի նէֆիսէտէ սուրէթը խուսուսիյէտէ միւքեաֆաթ գազանան դըղ շակիրտանըն էսամիսի գըրաաթ օլունմուշ տըր․

Հուզզարտէն Տիկին Ազաւնի Սարրաֆեան քէնտի թարաֆընտան Օրիորդ Թեկղի Փափազեանա սուրէթը միւզէյյէնէտէ ճիլտլէնմիշ պիր թագըմ քիթապլար իհտա իթմիշ տիր․ Քէզա Մէզպուրեան էֆէնտինին հէմշիրէսի Տիկին Սոֆրուհի Յ․ Փափազեան թարաֆընտան տախի Օրիորդք Վարսենիկ վէ Մաքրուհի Մ․ Մէզպուրեան իլէ Բէնոնիկ Գ․ Մէզպուրեանա վէ Նեփիմէ Ալպօյաճեանա ալթուն եալտըզլը քիթապլար իհտա օլունմըշ տըր․

Պու էսնատէ պիր կիւմիւշ թէպսի տէրունինտէ ալթուն խաչլար իլէ տէրի իւզէրինտէ մուհարրէր շահատէթնամէլէր [?], մէզգիւր խաչլարըն պիր եիւզինտէ «Մէզպուրեան Վարժարան» իպարէսի վէ տիկէր եիւզինտէ «1888» թարիխի մահքիւք պուլունմագտա իտիլէր․ Տիկին Բերուզ Մ․ Մէզպուրեան՝ պու սէնէ իքմալը թահսիլ իթմիշ օլան 16 նէֆէր դըղ շակիրտանըն կէօյիւսլէրինէ մէզգիւր ալթուն միտալեալարը մավի գօրտէլալարըլա թաալիգ խոււպ, մուամիլէ յահիմա դըպլար տախի սըրա իլէ Նախագահ Մուրատեան Տ․ Մելքիսեդեկ Սրբազան հազրէթլէրինէ կիտէրէք էլինի պուս իթմիշլէր, վէ մավի գօրտէլալարըյլա պաղլը շահատէթնամէլէրի օլընմաղ իչին մումաիլէ յահիմա դըպլարըն խիմէլէրի այրը այրը գըրաաթ օլընտըգտա, հուզզար թարաֆընտան էլ չըրբըլմալարըյլա ալգըշլանմըշլար տըր․

Իքմալը թահսիլ իթմիշ օլան (շրջանաւարտ) դըզ շակիրտանըն էսամիսի այը բէն սըրասըյլա պէր վէճհը աթի նէշր խոլունըր․

Օրիորդ Ասլանեան Նեվզուր․
» Ալպօյաճեան Նեփիմէ․
» Գարագաշեան Լուսի․
» Գուրամաճեան Նեվզուր․
» Գրիգորեան Սաթենիկ․
» Եսայեան Սրբուհի․
» Թիրեաքեան Կ․ Հայկուհի․
» Թագւորեան Սրբուհի․
» Խաչերեան Եփրագ․
» Մէզպուրեան Մ․ Վարսենիկ․
» Մէզպուրեան Մ․ Մաքրիկ․
» Մէզպուրեան Գ․ Բէնոնիկ․
» Մինասեան Զապէլ․
» Մերտինեան Անժէլ․
» Տիոնեան Մաննիկ․
» Փափազեան Թեկղի․

Պու 16 շակիրտան՝ մաթպու բրօկրամըն խարիճինտէ բէաֆֆէսի պիրտէն պիր նազմէ թէրէննիւմ խոււպ, պու նազմէնին նագարաթը հէր «Մըկրտիչ Մէզպուրեան» պուլընմըշ, վէ խիթամընտա հուզզար թարաֆընտան էյլէրեմալարըյլա ալգըշլանմըշ տըր․

Պատէհու մուալլիմը մէշհուր Յակոբ Ոսկան էֆ․ զիյնէթին խիթամ նութգընը իրատ խոււպ, էվվէլա զամըր հազրէթը Բաշիչանի իչին տուալար իթտիքտէն սօնղրա, զիյնէթը մէզգիւրէյի թէշրիֆինտէն տօլայը Պաշրի պաշա հազրէթլէրինէ պէյանը թէշէքքիւր իթմիշ, վէ պատէհու [?] էֆէնտիլէրին [?] մէքթէպին [?] իթթիխաղ օլընան [?] իլէ, Մէզպուրեան վէ Պերպէրեան մէքթէպլէրինին թէրագգըյաթըընը [?] իթմիշ, վէ պունլարա «Միացեալ Վարժարանք» նամընը վէրմիշ տիր․

Պատէհու միւտիրը մէքթէպ՝ Սրբոց Թարգմանչաց եօրթուսը իլէ զիյնէթը մէզգիւրէ հազգընտա պիր գաչ սէօզ սէօյլէտիքտէն Տ․ Մելքիսեդեկ Սրբազան հազրէթլէրինէ թէքլիֆ իթմիշ օլմաղլա, բուհանիի միւշարէյիլէյհ՝ [?] պիր նութգը պէլիղ իրատ էյլէմիշ տիր․

Արդէն պէտք եղածն խօսուեցաւ, թէ՛ աշակերտուհեաց, թէ՛ Տնօրէնին եւ թէ՛ Յակոբ Ոսկան էֆէնտիին կողմանէ․ Ուստի ինչ որ խօսիմ, իմ ըսելիքս՝ հասակաղը մը պիտի լինի արդէն եղած խօսքերուն․ Ուրեմն, արդոյ Տնօրէնին հրաւէրը չմերժելու համար միայն ի բեմ ելայ․

Դպրոցական հանդէսներն՝ ո՛չ միայն աշակերտաց վերայ ազդեցութիւն ունին, այլ եւ ժողովրդեան վերայ ալ մեծ տպաւորութիւն կ'ընեն։ Այն ազգը՝ որ դպրոցական տօները չսիրէր, չը քաջալերէր, ապագայ չունի։ Եւ այն ժողովուրդը՝ որ էգ սեռի դաստիարակութեան կարեւորութիւն չտար, դարուս բարձրութիւնը չզգար։

Մեր նախնիքները կը կարծէին թէ՝ կանանց գործերն միայն տնական գործերն են, եւ կանայք տունին մէջ ծնելու եւ տունին մէջ ապրելու նախասահմանուած են։ Ուստի այս պատճառաւ կանանց դաստիարակութիւնը աւոչինչ կը համարուէր, եւ մինչեւ իսկ վնասակար։

Ընդհակառակն՝ ո՛րքան երեւելի անձեր եկած են աշխարհի վրայ եւ մարդկութեան օգուտներ ընծայած, անոնք՝ ամէնքն ալ՝ նշանաւոր մայրեր ունեցած են, ինչպէս՝ Գերմանացւոց մէջ՝ Կէօթէ բանաստեղծը, Ֆրանսացւոց մէջ՝ Լամարթին քերթողը, եւլն, եւլն։

Ասոնք՝ իրենց մայրերնուն տուած դաստիարակութեան արգասիքն են։

Ի՞նչ հարկ դուրսէն եղած երեւելի անձանց անուններ տալ։ Նոյն իսկ եկեղեցւոյ երեւելի Հայրապետներ, Ս․ Օգոստինոսի մայրն է, որ պատարագիչին ձեռքը զաւկին վրայ դնել կուտար, որ կրօնական շնորհքները ազդէ զաւկին սրտին եւ հոգւոյն։

Նմանապէս՝ Բարսեղ Հայրապետ, Գրիգոր Աստուածաբան եւլն, իրենց մօրերնուն շնորհիւն զարգացան ի կրօնս եւ յաստուածգիտութիւն։

Թող'ումք այն Հայրապետները, նոյն ինքն Հայաստանեայց Եկեղեցին, երբ կարդամք մեղրաշուրթն Եղիշէի պատմութիւնը, չե՞մք տեսներ անդ, որ հինգերորդ դարու Հայ կուսանք եւ տիկնայք էին՝ որք ոգի տուին Վարդանանց եւ Ղեւոնդեանց՝ ի կրօնս եւ ի բարոյականութիւնս, եւ որք առիւծի պէս արի եղան կրօնից Թշնամւոյն առջեւ, եւ գառան պէս հլու դարձան այն կրօնասէր տիկնանց աւետարանաշունչ առջեւ։

Երբ սոյն պատմական յիշատակութիւններն կընեմք, չեմք կրնար քանի մը խօսք չընել, շրջանաւարտ աշակերտուհեաց, որ միշտ երախտապարտ մընան այն լուսամիտ եւ վեհալոյս կայսեր Ղազի Սուլթան Համիտ Բ․ի, որոյ դաստիարակութեան վրայ ունեցած սէրը՝ անխտրաբար ամեն հպատակաց վրայ տարածած է եւ կը տարածէ, ոչ միայն կրթութիւնը ժողովրդականացնել տալով, այլ կրթասէր ժողովուրդներն քաջալերելով եւ նիւթապէս խրախուսելով, եւ կրթական ողջամիտ օրէնքներ հաստատելով։

Ահա՛, տեսէ՛ք, շրջանաւարտ օրիորդներ, ազգային առաքելուհիներ, այսքան բարձր ուսմունքներով օժտեալ՝ այսօր 16 հատ ի միասին ընթացաւարտ կ'ելլէք Մէզպուրեան վարժարանէն ուրախ եւ զուարթ, մինչդեռ՝ անդին ուրիշ երկրի մը մէջ չը թոյլատրուիր որ ձեր Հայ եղբայրներն եւ Հայ քոյրերն ընթացաւարտ լինին․ այլ՝ (Մէզպուրեան վարժարանի նախակրթարանի սանուհիները ցուցնելով) սա՛ երախայ հասակունն մէջ միայն պիտի կարենան ուսանիլ Հայ լեզուն եւ Հայ կրօնի ուսումը․ Ուստի օրհնեցէ՛ք մեր բարերար Վեհապետը՝ որ մեր լեզուին եւ մեր կրօնին պաշտպան եւ ախոյեան եղած է միշտ, եւ մաղթեցէ՛ք երկար արեւշատութիւն եւ յաւէտ երջանկութիւն։

Իշպու նութգ տէֆաթլա էյլէրեմալարըյլա ալգըշլանմըշ տըր։

Տ․ Մելքիսեդեկ Սրբազան հազրէթլէրինին նութգը խիթամ պուլտուգտա, Իւսկիւտար մութասարըֆը Պաշրի պաշա հազրէթլէրի գըյամէն մութասարըֆ պիր մէգալէ սէօյլէյէրէք, Մէզպուրեան մէքթէպինին թէրագգըյաթ վէ գըրաաթընտան պէյանը մէմնունիյէթ իթմիշ, վէ շակիրտանա խիթապէն [?] իթմիշ, [?] իրատ էյլէմիշ օլմաղլա, իշպու նութգ պիլճիւմլէ հուզզար թարաֆընտան էյլէրեմալարըյլա ալգըշլանմըշ տըր․

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս Ժ․ րդ տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ սեպտ․ 11 ըստ Լատ․ երեքշաբթի օր։

Տարեկան Թոշակն է 13 ոսկի Օսմ․ վճարելի հետեւեալ կերպիւ․

5 ոսկի Ա․ շրջանին սկիզբն
5 » Բ․ » »
3 » Գ․ » »

Ոչ մի աշակերտ կրնայ մնալ վարժարանիս մէջ այն ժամանակէն աւելի՝ որոյ համար վճարած է կանխաւ։

Վարժարանս, իւր ներկայ պայմաններուն տակ կարելի եղած բոլոր կարգադրութիւններն չփոխի խնայէ ապահովելու համար աշակերտաց առողջութիւնն, բարեկեցութիւնն եւ իմացական ու բարոյական զարգացումն։

Տնօրէն
Ծ․ Է․ ՓԻՐՍ

20 յուլիս 1888
Պարտիզակ

3—1

Րումէլի Թիմուր եօլ բէյանգօսընըն 111ինճի գուբօնընըն իշպու յուլիօ 20 (Լէֆրէնճի օգոստոս 1) տէ քէշիտէ օլըն նանմագ Թասարիգէի բրոմէսլէր Գալաթաւա Գօմիսիօն խանըն գարշըսընտա Նօ. 9 Գ. Փ. Զօրուրեան մաղազասընտա Թէգմիլ իքրամիյէ գազանան 3 պուլլուգ վէ րուպը 2 պուլլուգ դրուշա սաթըլմագտա տըր։

Պէօյիւք իքրամիյէ 600000 Ֆրանգ։

Քեաֆֆէյի Եվրոբա ագսիօնլարընըն աչընըղ սաթըլմասը վէ գուբօնլարըն Թէտիյէսի իլէ ճէմի բէյանգօլարըն բէսմի ճէտվէլլէրի մէվճուտ օլուպ, մուայէնէսի վէ Փէվգէլատէ իքրամիյէլի լօղլարըն միւպայաասը իչիւն տօղրուտան տօղրույա միւրաճաաթը

Գալաթաւա Գօմիսիօն խանըն

գարշըսընտա Նօ. 9

Գ. Փ. ԶՕՐՈՒՐԵԱՆ

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Բօղազ էրթէսի կիւնլէրի սապաշլըը սաաթ եարըմտա Պէօյիւք Աատան հարէքէթ իտէն վափօր՝ իշպու չէհրը Թէմմուզըն 17նճի բազար էրթէսի սապաշընտան իթիպարէն իլանը ախերէ տէկին սաաթ 11 պուչուգտա Պէօյիւք Աատան գըյամ վէ հարէքէթ էյլէ տօղրու քէօբրիւյէ կէլէճէկ օլտուղու։

14 Թէմմուզ 304 3—2

ՔԷՆՏԻ ՔԷՆՏԻՅԻ ԹԷՍԱՎԻ ԻԹՄԷՔ

Հէր ալը խասթալըգ իչիւն խասսէ. Թէն Թէրթիպ խուլմէչ օլան Մաթթէինին Էլէքթրօ-Օմէօբաթիք իլաճլարը իլէ քէնտի քէնտիյի Թէտավի իթմէք րէք գօլայ տըր։

Գու խասթալըգլարտան եալընըզ պաշլըզլարընը գիքր խուէլիմ.

Գան զաաֆը,

Ումումի զաաֆ,

Գան խասթալըգլարը սըրաճա վէ սաիրէ,

Սըթմա,

Նէֆէս պօրուլարը իլէ ,ագճիյէր խասթալըգլարը վէ վէրէմ,

Սօլուճան,

Գօլէրա, գանըը պասուր, խնազ,

Տէրի վէ սաիրէ խասթալըգլար։

Իշպու իլաճլար՝ տիչարտան խոթիմալ օլընմագ իւզրէ չիշէլէր տէրունինտէ սուլու օլարագ վէ իչէրտէն գուլլանըլմագ իւզրէ քէզա չիշէլէր տէրունինտէ 100 ատէտ օլմագ իւզրէ հապ չէքլինտէ Թէրթիպ օլընմըշ օլուպ ,հէր իքիսի տախի 35էր ղրուշ ֆիյաթլա ֆիւրուխթ օլունուր։ Մէգքիւր հապլար՝ զայէթ գօլայ եուտուլաճագ պիր սուրէթտէ Թէրթիպ օլընմըշ տըր։

Տէբօզիթօսը՝ եալընըզ Գալաթաւա Գարաքէօյ ճատտէսինտէ 35 նումէրօտա Անթրըբօ Ֆարմաաէօթիք նամ էճզախանէ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 27 յուլիօ

Ինկիլ. Էսհամը Ինկ. Լիր.	099-⁵⁄₈
Օսմ. Էսհամը աչըլըը	14-⁷⁄₁₆
» » գաբանըը	14-½
» » Սէրի Ա	24-½
» » » Պ	14-⁵⁄₈
» » » Ս	14-¼
Օթօման 1871	86-¼
Օսմանլը Պանգասը	10-⁵⁄₈
Րուսիա իսթիգրազը	97-½
Մըըր -սուլ › մուԹթահըտէ	83-¾
» իմթիյազը	101-¾
Տաիրա Սանիյէ Մըըր	79-
Րօչիլտ իսթիգրազը	101-¾
Մաճառիստ. Էսհամը 1877	-
Գոնսոլիտ Բարիզ 3 այ վատէ	25-48-60

Բարիզ 27 յուլիօ

Ֆրանս. Էսհ. 3 % Ֆր.	83-80
» » 4½ %	107-
Եէնի Օսմ. Էսհամը աչըլըը	14-62½
» » գաբանըը	14-62½
Մէ-դ-տէլէ	
Սէրի Պ.	-
» Ս.	14-60
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	-
Օսմանլը Րէժիսի Էսհամը	505-
» Պանգասը	522-50
Գրէտի Լիօնէ	581-25
Գրէտի Ֆօնսիէ	1335-
Լիօն ագսիօնը	1265-
Սիւվէյիշ ագսիօնը	2178-75
Րուսիա 5 % 1877	100-¾
Իթալիա Էսհամը	96-75
Մըըր Ֆօնտ. մուԹթահըտէ	425-
Եունան 5 % 1879	372-50
Գոնսոլիտ 3 այ վատէ	25-31

Վիէննա 27 յուլիօ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	124-60
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	20-50

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ագ. գար.	15-39
» » » էն եիւքսէք	16-
» » » էն աշաղը	15-38
Գու սապահ աչըլըը	15-39
Իսթիգրազը տախիլը տիւն գար.	37-05
» » » էն եիւքսէք	37-06
» » » էն աշաղը	37-05
» » » աչըլըը	37-06
Մըըր մուԹթահըտէ գար.	-
Գու սապահ աչըլըը	-
Սէրի Ա.	24-20
» Պ.	14-30
» Գ.	15-59
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	41-75
Ագչէ ֆարգի	6-
Րէբօր Ղրշ.	-
Հէվալէսիզ »	20-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ ք.ք.	7-24
Սթամպօլ պանգասը	6-25
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	4-06
Թրամվայ	4-80

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղշ. Բշ.
Պէյազ մէճիտիյէ Ֆարգը	103-11
Մէթալիք »	102-30
Պէշլիք »	103-15
Ալթըլըգ »	103-15
Ինկիլիզ լիրասը	110-28
Ֆրանսըզ ալթունը	87-38
Բօլ	90-35
Գրէմից ալթունը	51-20
Գարգօն գայմէսի	09-85

ԹԱՍՖԻՅԷ ՔԵԱՂԸՏԸ

20) լիք քեաղըտ		-
50) »	»	12-20
100) »	»	-
500)»	»	-
1000)»	»	12-20
10000)»		-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

Նիզամիյէ էրզագ. անպարը իչիւն միւպայաա օլունաճագ օլան եէթմիշ իքի պին քիլօ Կիրիտ սապօնընըն պէհէր քիլօսը իւչ ղրուշա Թալիպի եօգ տէսինտէ օլուպ իշպու Թէմմուզըն եիրմինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկլինտէն վէ էրթէսի կիւնիւ տախի Թէզաըրուր իտէճէք ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ խուլէճէկլինտէն, իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 Թէմմուզ 1888 3—3

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

Էտիրնէ վիլայէթի տաիրէսի տախիլինտէ պուլընաճագ ասաքիրը Շահանէ վէ հայվանաթը միրիյէ իչիւն միւպայաա օլընաճաղը իլան գըլընան եիրմի պիր գալէմ էրզագ վէ մահրուգաթ վէ սաիրէնին գարարը գաթիսինին իթասը Թէմմուզըն օն ալթընճը բազար էրթէսի կիւնիւնէ Թաալիգ խուլունտիկի ճիհէթլէ, իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընըր։

12 Թէմմուզ 1888 3—3

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

Հայվանաթը միրիյէյէ վէրիլմէք իւզրէ միւպայաա օլընաճագ օլան իւչ եիւզ պին քիլօ եուլաֆըն իշպու Թէմմուզը յուվմին եիրմինճի չարշէնպիհ կիւնիւ պիլմիւնագասա գարարը գաթիսի վէրիլէճէկլինտէն վէ էրթէսի կիւնիւ տախի Թէզաըրուր իտէճէք ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ խուլէճէկլի ճիհէթլէ, իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 Թէմմուզ 1888 3—3

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

Նիզամիյէ մուլթազիմ ֆապրիգասընա պիր սէնէլիք լիւզումի մըգտարը Թէսլիմ օլընմագ իւզրէ ալ[illegible]նաճագ միճըը քէօմիւրընին պէհէ[illegible] անթաը ճէտուէլ օն պէշ ղրու[illegible] Թալիպի եօգ տէսինտէ օլուպ Թէ[illegible]ուզըն օն ալթընճը կիւնիւնէ գ[illegible]ար պէհէր կիւն միւնագասա[illegible] պիլիճրա մէզքիւր կիւնտէ գ[illegible]րարը գաթիսի վէրիլէճէկլինտէն, իթասընա վէ օն եէտինճի կի[illegible] եիւզտէ պէշ Թէնզիլի[illegible] Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէ[illegible]քէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլըներ։

3—3

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

Գալիգ.օթ
10000 մէթրօ
պէհէրի 1 ղրուշ 30 բարա։
Գարահիսար քէչէսի
500 ատէտ
պէհէրի 22 ղրուշ 30 բարա։
Պէշ գուլաճլըգ Գասթամունի իբի
20000 քիլօ
պէհէրի 5 ղրուշ 30 բարա։
Զամ գապուզը
ճէտիտ պանթալ 565
պէհէրի 62 ղրուշ։

Ասաքիրը ճէնապը Միւլիւքեանէ անպարլարը իչիւն միւպայաա օլունաճագ տէօրթ գալէմ էշեա՝ Թալիպլէրի եօգ տէսինտէ օլուպ, Թէմմուզըն եիրմինճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը պիլիճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վէրիլէճէկլինտէն, իթայա վէ եիրմի պիրինճի կիւնիւ եիւզտէ պէշ Թէնզիլինէ բաղլիպ պուլունանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻ

ՇԱՐԳ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԻՒԷ

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

1888 սանէի Մայիս 1սէն իթիպարէն նի էմ[illegible] տէկին օլ Թարիֆասը։

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷՅԷ

ԹՐԷՆ ՆՈՒՄԷՐՕ / ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46
	Սուպահտան եօլէնէ գատար								Վագթը ՀԱՐԷՔԷԹ							Եօլէնտէն աքշամա գատար							
Սթամպօլ	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 02	7 31
Գումգաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40
Եէնի-Գաբու	6 32	7 02	7 30	7 58		8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 02	2 30	3 03	3 59	4 27	5	5 29	6 02	6 31		7 15	7 44
Սամաթիա	6 39	7 08	7 36	8 04		9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 08	2 36	3 09	4 05	4 33	5 06	5 35	6 08	6 37		7 21	7 50
Եէտի-Գուլէ	6 44	7 12	7 40	8 09	8 37	9 04	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 09	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 02	7 24	7 54
Մագրիքէօյ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16		10 46		11 45		2 24		3 24	4 21		5 23		6 25		7 14		8 06
Այ-Սթէֆանօ		7 33		8 30	9 04	9 25		10 55		11 55		2 33			4 30		5 32		6 34		7 24		8 15
Քիւչիւք-Չէքմէճէ					9 14					12 03											7 32		

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷՏԷՆ ՍԹԱՄՊՕԼԱ

ԹՐԷՆ ՆՈՒՄԷՐՕ / ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45
	Սուպահտան եօլէնէ գատար								Վագթը ՀԱՐԷՔԷԹ							Եօլէնտէն աքշամա գատար							
Քիւչիւք-Չէքմէճէ		6 40										1 40								6 02			
Այ-Սթէֆանօ	6 20	6 49		7 45		8 40		9 45		11 10		1 49		2 50			4 47		5 49	6 13		7 03	
Մագրիքէօյ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51		9 55		11 20		1 59		3	3 56		4 57		5 59	6 27		7 13	
Եէտի-Գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 04	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 08	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 09	11 08	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16			7 29	7 57
Եէնի-Գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22			7 35	8 03
Գումգաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 07
Սթամպօլ	7 05	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 06	3 34	4 30	5 03	5 32	6 05	6 34	7	7 18	7 47	8 15

Միւլահազա. — Ճէսամէթլի ազ օլան եիւքլէր պիլա փարա հէր Թրէնտէ գապուլ օլունուր։ Լաքին ճէսամէթլի օլան եիւքլէր՝ Տէրսաատէթ իլէ Մագրիքէօյ պէյնինտէ վէ եա օնտան էօթէյէ իտէն Թրէնլէրտէ գապուլ օլընաճագ տըր։

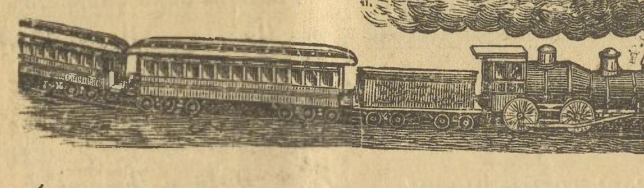

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԻ

1888 Րումի Յունիօ 19 ալաֆը. Յուլիօ 1ըտէն իթիպարէն

ԱԶԻՄԷԹ

ԹՐԷՆ ՆՕՄ. / ՍԹԱՍԻՕՆ		2 Էքսբրէս վէ եօլճու	4 Էքսբրէս վէ եօլճու	6 Եօլճու	8 Եօլճու	10 Էքսբրէս վէ եօլճու	12 Եօլճու	14 Եօլճու	Քիլօմէթրօ
Քէօբրիւտէն			1	2 20	5 25	8 15	10 25	11 25	
Հայտար փաշատան		10 20	1 35	2 50	5 55	8 50	10 55	11 55	
Գըզըլ Թօփրագ	միւվ.	10 28	1 41	2 56	6 01	8 56	11 1	12 1	2 628
	ազի.	10 29	1 43	2 57	6 03	8 58	11 3	12 3	
Ֆէն. քէօշէսի	միւվ.	10 32	1 46	2 59	6 05	9 01	11 05	12 05	3 210
	ազի.	10 33	1 48	3	6 07	9 03	11 06	12 06	
Կէօզ Թէբէ	միւվ.	10 38	1 52	3 04	6 11	9 07	11 10	12 10	5 15
	ազի.	10 39	1 54	3 05	6 13	9 09	11 11	12 11	
Էրէն Քէօյ	միւվ.	10 42	1 57	3 07	6 15	9 12	11 13	12 13	6 —
	ազի.	10 46	2 01	3 13	6 18	9 14	11 16	12 16	
Բօսթանճը	միւվ.	10 54	2 07	3 19	6 24	9 20	11 22	12 22	9 —
	ազի.	10 55	2 09	3 22	6 25	9 22	11 23	12 23	
Մալթէբէ	միւվ.	11 07	2 19	3 32	6 35	9 32	11 33	12 33	14 —
	ազի.	11 08	2 21	3 33	6 37	9 34	11 34	12 34	
Գարթալ	միւվ.	11 24	2 34	3 46	6 50	9 47	11 47	12 47	20 50
	ազի.	11 26	2 37		6 52	9 50	11 48	12 48	
Բէնտիք	միւվ.	11 36	2 45		7	9 58	11 56	12 56	24 50
	ազի.		2 51			10 4			
Թուզլա	միւվ.		3 11			10 24			34 75
	ազի.		3 16			10 29			
Կէպզէ	միւվ.		3 35			10 48			44 25
	ազի.		3 38			10 51			
Տիլ իսքէլէսի	միւվ.		4 08			11 21			55 25
	ազի.		4 10			11 23			
Թավշանճըլ	միւվ.		4 18			11 31			59 25
	ազի.		4 20			11 33			
Հէրէքէ	միւվ.		4 29			11 42			63 75
	ազի.		4 31			11 44			
Եարըմճա	միւվ.		4 53			12 06			73 50
	ազի.		4 55			12 08			
Թիւթ. Չիֆթլիք	միւվ.		5 07			12 20			79 75
	ազի.		5 09			12 22			
Իզմիտէ	միւվ.		5 31			12 44			91 —

ԱՎՏԷԹ

ԹՐԷՆ ՆՕՄ / ՍԹԱՍԻՕՆ		1 Եօլճու	3 Եօլճու	5 Էքսբրէս վէ եօլճու	7 Եօլճու	9 Եօլճու	11 Էքսբրէս վէ եօլճու	13 Էքսբրէս վէ եօլճու	Քիլօմէթրօ
Իզմիտտէն				11 43			6 56		
Թիւթ. Չիֆթլիք	միւվ.			12 05			7 48		
	ազի.			12 07			7 20		11 25
Եարըմճա	միւվ.			12 19			7 32		
	ազի.			12 21			7 34		17 50
Հէրէքէ	միւվ.			12 43			7 56		
	ազի.			12 45			7 58		27 25
Թավշանճըլ	միւվ.			12 54			8 07		
	ազի.			12 56			8 09		31 75
Տիլ իսքէլէսի	միւվ.			1 04			8 17		
	ազի.			1 06			8 19		35 75
Կէպզէ	միւվ.			1 36			8 49		
	ազի.			1 39			8 52		46 75
Թուզլա	միւվ.			1 58			9 11		
	ազի.			2 03			9 16		56 25
Բէնտիք	միւվ.			2 23			9 36		
	ազի.	11 17	12 25	2 28		7 44	9 41	12 36	66 50
Գարթալ	միւվ.	11 25	12 33	2 36		7 52	9 49	12 46	
	ազի.	11 27	12 34	2 39	3 51	7 53	9 52	12 52	70 50
Մալթէբէ	միւվ.	11 40	12 47	2 52	4 04	8 06	10 05	1 08	
	ազի.	11 41	12 48	2 54	4 05	8 07	10 07	1 13	77 —
Բօսթանճը	միւվ.	11 51	12 58	3 04	4 15	8 17	10 17	1 25	
	ազի.	11 52	12 59	3 06	4 16	8 18	10 22	1 30	82 —
Էրէն Քէօյ	միւվ.	11 58	1 05	3 12	4 22	8 24	10 28	1 38	
	ազի.	12 02	1 09	3 16	4 24	8 28	10 30	1 40	85 —
Կէօզ Թէբէ	միւվ.	12 04	1 11	3 19	4 26	8 30	10 33	1 43	
	ազի.	12 05	1 12	3 21	4 27	8 31	10 35	1 44	85 850
Ֆէնէր քէօշէսի	միւվ.	12 09	1 16	3 25	4 31	8 35	10 39	1 49	
	ազի.	12 10	1 17	3 27	4 32	8 36	10 41	1 50	87 790
Գըզըլ Թօփրագ	միւվ.	12 12	1 19	3 30	4 34	8 38	10 44	1 53	
	ազի.	12 14	1 21	3 32	4 35	8 39	10 46	1 54	88 372
Հայտար փաշա	միւվ.	12 20	1 27	3 38	4 41	8 45	10 52	2 02	91 —
» » վափոր	ազի.	12 30	1 40	3 50	4 55	8 55	11 05		

ՖԷՆԷՐ ՊԱՂՉԷՍԻՆԻՆ ԲԱԶԱՐ ՎԷ ՃՈՒՄԱԱ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ

ՀԱՐԷՔԷԹ		Թրէն 16	18*	20	ՀԱՐԷՔԷԹ		Թրէն 15	17*	19
Քէօբրիւտէն (վափօր)	ազի.	2 20	5 25	8 15	Ֆէնէր Պաղչէ	ազի.	3 27	7 45	11 30
Հայտար-Բաշա	ազի.	3	6 05	9	Ֆէնէր քէօշէսի	միւվ.	3 35	7 53	11 38
Գըզըլ Թօփրագ	միւվ.	3 06	6 11	9 06		ազի.	3 36	7 55	11 40
	ազի.	3 08	6 13	9 08	Գըզըլ-Թօփրագ	միւվ.	3 38	7 57	11 42
Ֆէնէր քէօշէսի	միւվ.	3 10	6 15	9 10		ազի.	3 39	7 59	11 44
	ազի.	3 12	6 17	9 12	Հայտար-Բաշա	միւվ.	3 45	8 05	11 50
Ֆէնէր Պաղչէ	միւվ.	3 20	6 25	9 20	Քէօբրիւյէ (վափօր)	ազի.	3 50	8 55	12 05

* Ճումաա կիւնլէրի իշլէմէյէճէկ տիր։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1888 յուլիօսըն 1ինճի ճումաա կիւնիւնտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻՖԻ

Ատալարտան հարէքէթ

Սը. Տք.

11 30 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։
12 30 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի։ [Պ. Ատատան սաաթ 1.15տէ։]
2 30 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։
8 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գատըքէօյ։ [Պէօյիւք Ատատան սաաթ 8.45տէ]։

Քէօբրիւտէն Ատալար ճանիպինէ

2 Գատըքէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
9 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա,
10 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
10 45 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա։

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան հարէքէթ

11 Պ. Ատա, Հէյպէլի։
11 30 Բէնտիք, Գա[illegible], Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, [illegible]։
7 30 Պ. Ատա, Հէ[illegible], Պու[illegible], Գընալը։
8 15 Բէ[illegible], Պ. Ատա, Հէյպէլի, [illegible] Գատըքէօյ։ [Պ. Ատատան 9.15տէ]։

Քէ[illegible] Ատալա[illegible]

1 30 Գատըք[illegible], Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. [illegible], Գարթ[illegible], Բէնտիք։
2 30 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա։
10 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
11 Հէյպէլի, Պ. Ատա։

ՄԱԳՐԻՔԷՕՅ ԹԱՐԻՖԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Մագրիքէօյտէն հարէքէթ

12 Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու։

Քէօբրիւտէն Մագրիքէօյէ

11 Գումգաբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ։

ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ

Մագրիքէօյտէն հարէքէթ

12 30 Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու։

Քէօբրիւտէն Մագրիքէօյէ

11 15 Գումգաբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ։

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻՖԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ		ԲԱԶԱՐ	
Քէօբրիւտէն Սթ. Տք.	Գատըքէօյտէն Ս. Տք.	Քէօբրիւտէն Սթ. Տք.	Գատըքէօյտէն Ս. Տք.
11 15	11 15	12	12
12	12	1	1
12 45	12 45	2	2
1 30	1 30	3	3
2 15	2 15	4	4
3	3	5	5
3 45	3 45	6	6
4 30	4 30	9	9
5 30	5 30	10	10
7	7 35	11	11
9 15	9 15	12	12
10	10		
10 45	10 35		
11 30	11 20		
12	12		

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԹԱՐԻՖԻ

Իզմիտ շըմէնտըֆէրի Թրէնլէրինէ մուաֆըգ

Քէօբրիւտէն

Սը. Տք.		Թիթր. Նօ.
1	Իզմիտէ կիտէն	4
2 20	Մալթէբէյէ » [1]	6
4	Պիլա Թէվագգուֆ	
5 25	Բէնտիքէ կիտէն [1]	8
8 15	Իզմիտէ կիտէն [1]	10
10 25	Բէնտիքէ կիտէն	12
11 25	Բէնտիքէ »	14
	Հայտար Բաշատան	
12 30	Բէնտիքտէն կէլէն	1
1 40	Բէնտիքտէն կէլէն	3
3 50	Իզմիտտէն » [1]	5
4 40	Բէնտիքտէն կէլէն	7
6	Պիլա Թէվագգուֆ	
8 55	Պիլա Թէվագգուֆ	
11 05	Իզմիտտէն կէլէն	11
12 05	Ֆէնէր Պաղչէ	19

[1] Իշպու սէֆէրլէր ճումաա վէ բազար կիւնլէրի Ֆէնէր-Պաղչէ գաթարընա տախի միւսաատէ օլաճագ վէ քէօբրիւտէն 5.25տէ հարէքէթ իտէճէք վափօր իլէ, Հայտար Բաշատան 6տա քէօբրիւյէ հարէքէթ իտէճէք վափօր՝ եալընըզ էյյամը մէգքիւրէտէ իշլէյէճէք տիր։

Հայտար Բաշայա միւթէվէճճիհէն քէօբրիւտէն 8.15տէ հարէքէթ իտէն վափօր՝ եալընըզ ճումաա վէ բազար կիւնլէրի Հայտար Բաշատան Գատըքէօյինէ ուղրայըպ, օրատան սաաթ 8.55տէ քէօբրիւյէ հարէքէթ իտէճէք տիր։

Հայտար Բաշատան քէօբրիւյէ սաաթ 12.5տէ հարէքէթ իտէն վափօր՝ եալընըզ ճումաա վէ բազար կիւնլէրի իշլէյէճէք տիր։

ԷՇԵԱ ՎԷ ՄՕՊԻԼԱ
JEAN PSALTY

Պէյօղլունտա Գալաթասարայ ճիվարընտա Ընճը տաիրէյի պէլէտիյէ գարշըսընտա ՄԷՐՔԷԶԸ ՃԷՏԻՏ ՕԼԱՆ ՄԱՂԱԶԱՍԸ ՄՈՒՍԹԷՍՆԱ ՖԻՅԱԹԼԱՐԼԱ ՍԱԹԸԼԸՐ։

Պէյօղլունտա Աղա ճամիսի գարշըսընտա Նօ. 127 ՇԻՒՊԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ։

Հէր նէվ վէ ուսուլտէ սիւսլիւ վէ սատէ մօպիլյալար, միւխթէլիֆ ֆիյաթլըրտա չէշիտ չէշիտ տէօշէմէլիք գումաշլար, տէմիր վէ Թունճ գարեօլալար, Թարէճարիա, սանտալեալար, եալտըզլը Թագըմլար, Թունճ, պալըը, ֆիլ տիշի, սէտէֆ վէ սաիրէ իլէ միւզէյյէն վէ րէնկեարէնկ իշլէմէլի զայէթ սիւսլիւ մօպիլյալար պուլունըր։

ՄԷՖՐՈՒՇԱԹԸ ՄՈՒՔԷՄՄԷԼԷ

(Թէքմիլ պիր խանէնին տէօշէմէսինէ իգթիզա իտէն էշեա։)

ՖԱՊՐԻԳԱյա եէնի մաքինալար, գուրու տաղճլար վէ պէր խայլի Թէճրիւպէլի ամէլէլէր կէթիրիլմիշ օլտուղընտան, էհալիյի հէր վէճհըլէ մէմնուն իտէճէք պիր հալտէ պուլունըյօր։

Մալլար՝ զայէթ տայանըգլը վէ զարիֆ վէ էհվէն օլուպ, սըրաբըշաթ տախի սէրիան իճրա օլունըր։

[Խաւարէխանէսի Պէյօղլունտա Գալաթասարայ ճիվարընտա Ընճը տաիրէ գարշըսընտա տըր։]